

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa – profil praktyczny)**

**dokonanej w dniach 14 – 15 października 2016 r. na kierunku *zarządzanie* prowadzonym
w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
o profilu praktycznym na Wydziale Finansów i Zarządzania
Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Wojciech Downar – członek PKA
członkowie:

- prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz – ekspert PKA
- dr hab. Jakub Brdulak – członek PKA
- mgr Karolina Martyniak – ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
- mgr Adrian Nowak – ekspert pracodawca
- Tomasz Kocoł – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *zarządzanie* prowadzonym na Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/17. Poprzednia akredytacja (Uchwała PKA Nr 542/11 z dn. 7.07.2011 r., I i II st.) zakończyła się oceną pozytywną (wszystkie uwagi i zalecenia PKA, znajdujące się w raporcie z wizytacji, Uczelnia uwzględniła w dalszych pracach doskonalących). Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku i pracodawcami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków Zespołu Oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW O PROFILU PRAKTYCZNYM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	W pełni	Znacząco	Częściowo	Niedostatecznie

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia,		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia. *
1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.
1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.
1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację. *

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określone dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym. *

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. W przypadku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego uwzględnia także ramowy program zajęć praktycznych określony przez Ministra Zdrowia.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. *

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. *

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. *

1.5.7 Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa, w tym w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, które powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych. *

1.5.8. Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych i metody ich weryfikacji, zapewnia realizację tych praktyk w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku. *

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych

efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, w toku praktyk zawodowych, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

1. Ocena – kryterium 1 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Wydział Finansów i Zarządzania WSB we Wrocławiu funkcjonuje w ramach Grupy WSB, realizując swoją strategię w ramach strategii Założyciela. Wydział we Wrocławiu przyjął strategię Uchwałą Konwentu (nr 102/2013 z dnia 25 października 2013 r.). Strategia obejmuje lata 2013 – 2016. Obecny rok jest ostatnim rokiem, w którym realizowana jest strategia. Obecnie trwają prace nad modyfikacją strategii Grupy, a na etapie konsultowania są strategiczne cele poszczególnych jednostek, w tym Wydziału we Wrocławiu. Nowa strategia Wydziału ma zostać przyjęta w grudniu 2016 r. Misja Uczelni sformułowana w obowiązującej obecnie strategii brzmi: „Partnerzy w rozwoju kariery zawodowej” oraz wizja: „Regionalny lider w kształceniu studentów łączących naukę i pracę”. Celem nadrzędnym Wydziału jest utrzymanie pozycji lidera w kształceniu o profilu ekonomiczno-prawnym oraz rozwój oferty o wybrane kierunki z profilu nauk społeczno-humanistycznych i technicznych. W szczególności, według założeń strategii, Wydział przywiązuje wagę do elastycznego dostosowania oferty kształcenia do rynku pracy, w tym w zakresie aktywnych działań w środowisku regionalnym, a w szczególności w odniesieniu do otoczenia biznesowego (czego wyrazem jest powstanie w br. Instytutu Współpracy z Biznesem).

Koncepcja kształcenia na kierunku *zarządzanie* opiera się na kształceniu praktycznym, zorientowanym na rozwijanie wiedzy specjalistycznej i umiejętności praktycznych, które są potrzebne na rynku pracy. Praktyczność, jako element koncepcji kształcenia, ma również odzwierciedlenie w programie studiów m. in. poprzez elastyczne kształtowanie specjalności. W ofercie obecnie znajdują się takie specjalności jak: na I stopniu „Marketing i social media”, „Zarządzanie zasobami ludzkimi”, „Zarządzanie małą i średnią firmą”, „Zarządzanie produkcją”, „Grafika komputerowa w reklamie”, „Psychologia w zarządzaniu”, „Specjalista BHP” oraz na II stopniu „Innowacyjny marketing”, „Gospodarowanie nieruchomościami”, „Psychologia i zarządzanie kapitałem ludzkim”, „Zarządzanie biznesem” oraz „Zarządzanie i marketing”. Koncepcja kształcenia na tych specjalnościach nawiązuje do współczesnych trendów w działalności biznesowej przedsiębiorstw. Ponadto koncepcja kształcenia wpisuje się w międzynarodowe aspekty działalności Wydziału poprzez kształcenie w języku obcym (specjalności „Business Administration” na I stopniu studiów stacjonarnych oraz „International Management” na II stopniu).

Dobór specjalności, ich umiejscowienie na poziomach studiów oraz praktyczny profil kształcenia stanowią o wewnętrznej spójności koncepcji kształcenia oraz jej zgodności z założeniami misji Uczelni i strategii Wydziału.

Polityka jakości w WSB jest częścią dokumentacji systemu zarządzania jakością i stanowi spójny dokument z misją i wizją Uczelni. Uczelnia przyjęła zasadę, iż cele jakości są tożsame z większością celów strategicznych Uczelni. Uczelnia realizuje politykę jakości m.in. poprzez doskonalenie oferty edukacyjnej, doskonalenie procesu kształcenia, w tym metod dydaktycznych, kształtowanie świadomości pracowników, związanej ze znaczeniem jakości ich pracy oraz rozwoju umiędzynarodowienia Uczelni i Wydziału. Przedstawiona powyżej koncepcja kształcenia w pełni wpisuje się w cele polityki jakości Uczelni.

1.2.

Plany rozwoju kierunku *zarządzanie* ściśle związane są z wysiłkami Wydziału mającymi na celu zwiększenie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym (w szczególności poprzez osoby zrzeszone w Radzie Biznesu) oraz rozpoznaniem jego potrzeb.

Wśród zadań strategicznych wymienionych w Strategii WSB we Wrocławiu głównym założeniem jest „kształcenie praktyczne, możliwie mocno osadzone w realiach zawodowych przy jednoczesnym zachowaniu wysokiego poziomu przygotowania merytorycznego studentów”, a jednym z głównych celów strategicznych w tym okresie jest wzrost praktyczności na studiach. W strategii rozwoju Wydziału mocno akcentowane jest także zagadnienie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Uczelnia oraz Wydział we Wrocławiu mają dobrze rozwinięty system monitorowania potrzeb otoczenia zewnętrznego, a tym samym rozpoznania wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej.

Uczelnia w tym zakresie prowadzi cykliczne badania atrybutów marki, które są jednym z narzędzi stałego monitoring rynku pracy. W badaniu uczestniczą absolwenci zarówno studiów I i II stopnia, absolwenci studiów podyplomowych, jak i absolwenci MBA (pół roku od ukończenia studiów). Badanie podzielone jest na dwie części w zależności od częstotliwości przeprowadzania: BAM-1 (badanie coroczne) oraz BAM-3 (badanie co trzy lata). Badanie losów absolwentów jest dokonywane corocznie, w okresie kwiecień – maj. Ze względu na duże znaczenie jakie Uczelnia przywiązuje do tego badania, wyniki badania są szczegółowo analizowane i uwzględniane są przy podejmowaniu działań nad doskonaleniem m.in. oferty i programu kształcenia. Metodyka badania przewiduje szczegółową procedurę i harmonogram sposobu analizy, prezentacji i uwzględniania wyników badań w działaniach doskonalących.

Prowadzone Badania Atrybutów Marki obejmują również pracodawców. Badania te mają w głównej mierze zapewnić dopasowanie kształcenia do wymagań rynku pracy. Po zaprezentowaniu wyników badań menadżer kierunku zobowiązany jest do przygotowania propozycji działań doskonalących, które są zatwierdzane przez Władze Wydziału. Kolejne badanie uwzględnia weryfikację realizacji wdrożenia działań doskonalących.

Wydział udostępnił Zespołowi Oceniającemu raport końcowy „Badanie atrybutów marki 2016”. Badanie to dotyczyło również absolwentów dwóch kierunków (*zarządzanie* i *finanse i rachunkowość*) WSB we Wrocławiu. Przeprowadzane na podstawie wyników badań analizy są bardzo szczegółowe. Uczelnia dysponuje dobrą informacją zwrotną płynącą z rynku pracy (m.in.: czy ukończone studia pokrywają się z wykonywaną pracą, jaki odsetek absolwentów pracuje, jakich umiejętności brakuje w wykonywanej pracy zawodowej, w jakim stopniu studia przygotowały do opisanego, analizy i interpretacji zdarzeń i procesów zachodzących w przedsiębiorstwie, itd.). Analizy powyższe wykorzystywane są do wprowadzania modyfikacji w programach studiów, w szczególności w opracowywaniu nowych specjalności.

Obecny profil i zestaw specjalności pozwala stwierdzić, że są one zgodne z najważniejszymi tendencjami w przygotowaniu do działalności zawodowej (wskazują na to nie tylko nazwy specjalności, ale również ich treści (poprzez takie przedmioty jak np.: „e-komunikacja i social media”, „zarządzanie wizerunkiem firmy”, „psychologia podejmowania decyzji i działania w sytuacjach kryzysowych”, itp.).

1.3.

Konwent Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu przyporządkował efekty kształcenia dla kierunku *zarządzanie* na studiach I i II stopnia do obszaru nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinach: ekonomia, finanse oraz nauki o zarządzaniu. Na I stopniu w opisie efektów zdecydowanie dominuje zarządzanie. Niektóre z efektów kształcenia odnoszą się do zagadnień mikroekonomicznych oraz do zagadnień finansów. Na II stopniu w opisie efektów kształcenia występuje podobna struktura dyscyplin jak dla opisu efektów dla studiów I stopnia. Dominują efekty kształcenia charakterystyczne dla nauk o zarządzaniu, niektóre efekty odnoszą się do ekonomii i finansów.

Można zatem stwierdzić, że Wydział prawidłowo przypisał efekty kształcenia kierunku *zarządzanie* do obszaru, dziedziny i dyscyplin naukowych. Dyscypliny te mają odzwierciedlenie w opisie efektów kształcenia, zarówno na I, jak i na II stopniu studiów.

1.4.

Uczelnia określiła efekty kształcenia w drodze Uchwały nr 83/2016 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2016 r. dla studiów I i II stopnia dla kierunku *zarządzanie*.

Na I stopniu Uczelnia określiła łącznie 47 efektów (W-20, U-22, K-5). Efekty są wyodrębnione z obszaru nauk społecznych. Przy wyodrębnieniu wykorzystano wszystkie efekty obszarowe z zakresu profilu praktycznego. Założone efekty kierunkowe są sformułowane w sposób zrozumiały, są stosunkowo szczegółowe, co należy uznać za ich zaletę z punktu widzenia możliwości ich weryfikacji. Na II stopniu sformulowano łącznie 44 efekty (W-17, U-20, K-7). W większości są one sformułowane w sposób bardziej szczegółowy, niż efekty kształcenia na I stopniu. Ponadto efekty na II stopniu pozwalają na pogłębienie wiedzy, opanowanie bardziej złożonych umiejętności oraz samodzielności w rozwiązywaniu problemów.

Jednakże w niektórych przypadkach, pomimo ich uszczegółowienia i poszerzenia efektów na II stopniu, nie można stwierdzić jednoznacznie, że są one na wyższym poziomie, niż efekty kształcenia na I stopniu. Przykładowo w następujących przypadkach efekty kształcenia na I stopniu nie różnią się istotnie od efektów kształcenia na II stopniu:

- Efekt kształcenia na I stopniu: „K_U02 Dokonuje interpretacji (obserwacji, analizy i oceny) zjawisk i procesów organizacji oraz jej otoczenia” oraz efekt kształcenia na II stopniu: „K_U02 Dokonuje obserwacji, analizy i interpretacji zjawisk oraz procesów w organizacji”. W tym przypadku można nawet stwierdzić, że efekt na I stopniu obejmuje szerszy obszar, niż efekt kształcenia na II stopniu.
- Efekt kształcenia na I stopniu: „K_U20 Prowadzi negocjacje i mediacje z efektywnym wykorzystaniem komunikacji interpersonalnej w środowisku mono- i wielokulturowym oraz efekt kształcenia na II stopniu: „K_U19 Potrafi prowadzić negocjacje i mediacje z efektywnym wykorzystaniem komunikacji interpersonalnej w środowisku mono- i wielokulturowym”. Oba efekty są praktycznie takie same.

Do każdego przedmiotu określonych jest średnio po 6-10 efektów. Dobrze pokazana jest tożsamość poszczególnych przedmiotów, poprzez opis efektów. W sylabusach w części: „Szczegółowe efekty kształcenia modułu / przedmiotu” pokazane są odniesienia efektu przedmiotowego do kierunkowego. Odniesienia te są na ogół logiczne, merytorycznie uzasadnione. Zestawienie tych zależności znajduje się w macierzy efektów kształcenia. Macierza dobrze pokazuje zależności efekt/przedmiot. Każdy efekt kierunkowy jest realizowany przez kilka przedmiotów. Przedmiotów realizujących jeden efekt nie ma zbyt wiele (na ogół po kilka przedmiotów do jednego efektu), co ułatwia określenie odpowiedzialności za weryfikację konkretnego efektu.

W ramach efektów kształcenia w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych uwzględnione zostały efekty mające bezpośrednie przełożenie na praktyczne wykorzystanie nabytej wiedzy. Program praktyk wpisany w ramy modułów zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym pozwala na wykształcenie umiejętności praktycznych umożliwiających podjęcie pracy.

Na podstawie opinii wyrażonej przez interesariuszy zewnętrznych oraz analizy zakładanych efektów kształcenia wynika, że są one zgodne z oczekiwaniami pracodawców. Wydział posiada zidentyfikowanych interesariuszy zewnętrznych, a niektórzy z nich aktywnie uczestniczą w procesie określania, osiągania oraz weryfikacji efektów kształcenia na studiach. Są to w głównej mierze firmy prywatne i instytucje otoczenia biznesu. Na szczególną uwagę zasługuje dotychczasowa współpraca w zakresie Rady Konsultacyjnej przy Rektorze obecnie funkcjonującej w ramach kierunku jako Rada Biznesu, w ramach której prowadzona jest intensywna współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami oraz organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców.

Niektórzy z interesariuszy zewnętrznych są także zaangażowani w prowadzenie zajęć dydaktycznych, co korzystnie wpływa na jakość oferty edukacyjnej oraz proces weryfikacji efektów kształcenia. Interesariusze zewnętrzni mieli bezpośredni wpływ na proces tworzenia oferty oraz realizację procesu dydaktycznego.

Działania w zakresie przygotowywania oferty studiów wynikają również z niesformalizowanej, ale aktywnej, szerokiej i różnorodnej współpracy jednostki z otoczeniem gospodarczym. Należy podkreślić, że działania te, mające głównie charakter dobrych praktyk, są

skuteczne i pozwalają na pozyskiwanie kluczowych informacji od pracodawców. Wydział pozyskuje zarówno w sposób sformalizowany jak i niesformalizowany opinie pracodawców na temat efektów i jakości kształcenia na studiach. Szeroka i intensywna współpraca z wieloma podmiotami zewnętrznymi pozwala w bardzo dużym stopniu na kształtowanie elastycznej i atrakcyjnej oferty edukacyjnej zgodnej z potrzebami rynku pracy. Ewaluacją prowadzonych studiów (poprzez ankietyzację) objęci są zarówno uczestnicy studiów, absolwenci jak i pracodawcy.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że mają możliwość zapoznawania się z kierunkowymi i przedmiotowymi (w sylabusach) efektami kształcenia, które mogą pobrać za pośrednictwem wewnętrznej platformy Extranet. Do rzadkości należą jednak sytuacje, w których nauczyciele akademicy, na pierwszych zajęciach omawiają poszczególne elementy sylabusu, w tym również efekty kształcenia. W opinii studentów efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób dla nich zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Oczekiwania studentów skupiają się na zdobyciu umiejętności praktycznych przydatnych w przyszłej pracy zawodowej, co też Uczelnia, w ich ocenie, stara się im zapewnić. Studenci łączący studia z praktyką zawodową potwierdzili, że efekty kształcenia uzyskiwane w czasie studiów mają odzwierciedlenie w praktyce.

1.5.

1.5.1.

Nie dotyczy ocenianego kierunku.

1.5.2.

Treści programowe uwzględnione są w strukturze planu studiów (moduły) oraz zostały określone w sylabusach. Na I stopniu w strukturze planu studiów występują następujące moduły: kształcenia ogólnego, kształcenia kierunkowego oraz specjalnościowego. Kształcenie jest prowadzone na następujących specjalnościach na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych: „Marketing i Social Media”, „Zarządzanie zasobami ludzkimi”, „Zarządzane małą i średnią firmą”, „Zarządzanie produkcją”, „Grafika komputerowa w reklamie”. Ponadto na studiach niestacjonarnych prowadzone są specjalności „Psychologia w zarządzaniu” oraz „Specjalista BHP”. Potok anglojęzyczny na specjalności „Business Administration” prowadzony jest tylko na studiach stacjonarnych.

Dobór specjalności odpowiada tendencjom na rynku pracy i jest zgodny z zapotrzebowaniem na konkretną wiedzę i umiejętności. Na wyróżnienie zasługuje specjalność prowadzona w języku angielskim „Business Administration”. Specjalności stanowią właściwe uszczegółowienie zagadnień zarządzania, a przedmioty dobrze oddają charakter specjalności. Przykładowo w skład specjalności „Specjalista BHP” wchodzi m.in. takie przedmioty jak: „Konwencje i dyrektywy dotyczące BHP”, „Prawna ochrona pracy w Polsce i UE”, „Pierwsza pomoc i ochrona zdrowia”, „Elementy psychologii pracy”.

Na II stopniu w strukturze planu studiów występują następujące moduły: kształcenia ogólnego, kierunkowego, specjalnościowego oraz specjalnościowego wraz ze studiami podyplomowymi. Kształcenie prowadzone jest w sumie na 11 specjalnościach: na 6 specjalnościach tradycyjnych („Innowacyjny marketing”, „Gospodarowanie nieruchomościami”, „Psychologia i zarządzanie kapitałem ludzkim”, „Zarządzanie biznesem”, „Zarządzanie i marketing” (ścieżka dla nie ekonomistów) i „International Management” (program w języku angielskim) oraz na 5 specjalnościach ze studiami podyplomowymi i MBA (ścieżka uznająca efekty kształcenia MBA, „Marketing i PR”, „Zarządzanie przedsiębiorstwem”, „Zarządzanie nieruchomościami” oraz „Zarządzanie zasobami ludzkimi”.

Dobór specjalności odpowiada tendencjom na rynku pracy i jest zgodny z zapotrzebowaniem na konkretną wiedzę i umiejętności. Stosowanym rozwiązaniem wprowadzonym przez Uczelnię są specjalności realizowane wraz ze studiami podyplomowymi. Studenci kończąc te specjalności otrzymują oprócz dyplomu ukończenia studiów II stopnia, również dyplom ukończenia studiów podyplomowych. W ramy specjalności „Marketing i PR” wchodzi również proces certyfikacji realizowany przez zewnętrzne firmy, w efekcie którego do tych firm są rekrutowani absolwenci studiów.

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia zmieniające się potrzeby rynku pracy. Biorąc pod uwagę oparcie w

źródłach i aktualnych analizach potrzeb branżowego rynku pracy, które jednostka odpowiedzialna za akredytowany kierunek w pełni wykorzystuje, stopień dostosowania programu studiów do potrzeb rynku pracy należy ocenić jako wysoki, co potwierdzili także studenci.

Również treści kształcenia są prawidłowo zróżnicowane na I i II stopniu. Na II stopniu zarówno przedmioty, jak również ich treści wykraczają poza poziom podstawowy (co widać w doborze przedmiotów kierunkowych na II stopniu).

1.5.3.

Metody dydaktyczne opisane są w sylabusie. W sylabusach występuje wystandaryzowany zestaw metod dydaktycznych, do których należą najczęściej: case study/zadanie warsztatowe, praca w grupach, analiza materiałów źródłowych, konstruowanie wniosków, prezentacja z wykorzystaniem technik multimedialnych, dyskusje. Właściwą praktyką jest określenie w sylabusie również metod, w ramach indywidualnej pracy studenta. W ramach tych metod stosowane są m.in.: studia literaturowe, przygotowanie prezentacji multimedialnej na wybrany temat, przygotowanie infografiki, samokształcenie, prace zespołowe. Metody aktywizujące stosowane na zajęciach praktycznych pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w obszarze umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

W zdecydowanej większości przypadków w opisie przedmiotów widać zależność: im więcej punktów ECTS przeznaczono na pracę własną studenta, tym więcej aktywności przewidziano dla studenta w oparciu o zastosowane metody dydaktyczne. Przykładem zachęcania studentów do samodzielnej pracy jest wykorzystanie platformy e-learningowej. Uczelnia preferuje formułę „blended learning” – praktycznie każdy przedmiot posiada swój e-room na platformie Moodle, gdzie wykładowcy zamieszczają materiały oraz często wykorzystują platformę do zadawania określonych zadań i następnie rozliczania z nich studentów. W przypadku, gdy zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem e-learningu zaliczenie odbywa się w tradycyjnej formie z bezpośrednim udziałem nauczyciela w siedzibie Uczelni.

Pewnym problemem zidentyfikowanym przez Zespół Oceniający jest kształcenie w zakresie języków obcych na studiach niestacjonarnych. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do jednego z najlepszych na świecie programów do zdalnej nauki języka: Rosetta Stone. Jednakże sam dostęp do programu jest niewystarczający. Uczelnia nie monitoruje postępów studenta przez cały semestr, stąd powstają ryzyka, iż studenci nie rozkładają pracy równomiernie. Przy nauce języków obcych systematyczna praca jest warunkiem skutecznej nauki. Uczelnia ma świadomość tego problemu i w związku z tym planuje wprowadzenie swojego rozwiązania do nauki zdalnej języka. Oferuje również studentom niestacjonarnym udział w kursach Can-Do, jako alternatywę dla zdalnego uczenia. Jednakże bardzo niewielka liczba studentów decyduje się na wybór tych kursów.

W ocenie studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, metody kształcenia wymagające aktywności ze strony studentów tj. ćwiczenia czy warsztaty, stanowią większość w programie studiów. W ich opinii, nauczyciele akademicki zazwyczaj wprowadzają aktywizujące formy pracy ze studentami. Kluczowe znaczenie mają dla studentów zajęcia, w czasie których mogą oni wykonywać czynności przydatne w przyszłej pracy zawodowej. Studenci podkreślili, że zajęcia, w których uczestniczą, motywują ich do samodzielnego uczenia się. Ponadto w odpowiedzi na pytanie, potwierdzili, że stosowane przez nauczycieli akademickich metody kształcenia pozwalają im na zdobycie zakładanych efektów kształcenia i są w stosunku do nich adekwatne. Studenci ocenili, że większość spośród nauczycieli akademickich łączy pracę zawodową z pracą na Uczelni i przekazuje im swoje doświadczenie zawodowe w czasie zajęć.

1.5.4.

Na I stopniu kształcenia trwa 6 semestrów. W toku studiów student ma 1872 godz. kontaktowych na studiach stacjonarnych (specjalność „Business Administration” 1890 godz.) oraz 1616 godz. na studiach niestacjonarnych. W tym wymiarze godzin zawierają się praktyki, na które przeznaczono 360 godz. W tej liczbie godzin zawierają się również zajęcia prowadzone w e-learningu (łącznie 46 godz. w toku studiów na studiach stacjonarnych i 548 na studiach niestacjonarnych). Łączna liczba punktów ECTS w toku studiów wynosi 187, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Na II stopniu kształcenie trwa 4 semestry. W toku studiów student ma 1.240 godz. na studiach

stacjonarnych i niestacjonarnych z tradycyjnymi specjalnościami, 1.064 na studiach niestacjonarnych z poddyplomowymi specjalnościami oraz 1.018 na studiach niestacjonarnych z uznaniem efektów kształcenia MBA. W tym wymiarze godzin zawierają się praktyki, na które przeznaczono 360 godz. W tej liczbie godzin zawierają się również zajęcia prowadzone w e-learningu (na studiach stacjonarnych 110 godz. a na studiach niestacjonarnych łącznie od 166 godz. do 352 godz. w zależności od ścieżki studiów). Zaliczenia i egzaminy z zajęć prowadzonych w e-learningu odbywają się w formie tradycyjnej. Ze względu na stosunkowo wysoką liczbę godzin realizowanych w e-learningu należałoby ten sposób kształcenia szczególnie monitorować. Łączna liczba punktów ECTS w toku studiów wynosi 125 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z tradycyjnymi specjalnościami, 129 na studiach niestacjonarnych z poddyplomowymi specjalnościami – 132 na studiach niestacjonarnych z uznaniem efektów kształcenia MBA

Czas trwania kształcenia oraz przewidziany w programie studiów łączny nakład pracy na poszczególnych przedmiotach jest wystarczający do zrealizowania efektów kształcenia kierunku *zarządzanie*.

1.5.5.

Jednostka w programie studiów I oraz II stopnia określiła wszystkie podstawowe wskaźniki związane z punktacją ECTS. Na I stopniu za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela student otrzymuje 82 punkty na studiach stacjonarnych i 66 punkty na studiach niestacjonarnych. Łączna liczba punktów ECTS jaką student utrzymuje za przedmioty z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku wynosi 60 punktów. Za zajęcia o charakterze praktycznym, w tym zajęcia laboratoryjne, warsztatowe i projektowe student otrzymuje 106 punktów na studiach stacjonarnych oraz 104 punkty na studiach niestacjonarnych. Za niezwiązane z kierunkiem studiów zajęcia ogólnouczeniowe lub zajęcia na innym kierunku studiów student otrzymuje 16 punktów. Za zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych student otrzymuje 11 punktów. Za zajęcia z języka obcego student otrzymuje 10 punktów na studiach stacjonarnych oraz 8 punktów na studiach niestacjonarnych. Z wychowania fizycznego student otrzymuje 1 punkt, a za praktyki zawodowe 12 punktów.

Na II stopniu za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela student otrzymuje 62 punkty na studiach stacjonarnych i 54 punkty na studiach niestacjonarnych. Łączna liczba punktów ECTS jaką student utrzymuje za przedmioty z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku wynosi 51 punktów. Za zajęcia o charakterze praktycznym, w tym zajęcia laboratoryjne, warsztatowe i projektowe student otrzymuje 80 punktów. Za niezwiązane z kierunkiem studiów zajęcia ogólnouczeniowe lub zajęcia na innym kierunku studiów student otrzymuje 3 punkty. Za zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych 6 punktów. Za zajęcia z języka obcego student otrzymuje 6 punktów, z wychowania fizycznego 1 punkt a za praktyki zawodowe 12 punktów. Wielkości te są takie same na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Programy studiów, zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych, obejmują moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze powyżej 50% ogólnej liczby punktów ECTS niezbędnych do uzyskania kwalifikacji zawodowych. Dla ocenianego kierunku zapewniono szeroką gamę przedmiotów i zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, które odbywają się w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie określonych czynności praktycznych przez studentów (np. na przedmiotach związanych z rachunkowością). Wiele z tych zajęć prowadzona jest przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.

Zajęcia te odbywają się w formie ćwiczeń, laboratoriów, praktyk oraz w dużym zakresie również z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Podkreślenia jednak wymaga, że kształcenie w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, w tym zajęcia laboratoryjne, terenowe i warsztatowe, powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych, na zajęciach dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (§ 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2007 r. w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość). Dlatego też zakres stosowania e-learningu w zdobywaniu umiejętności praktycznych powinien być ograniczony.

Określone liczby punktów ECTS odpowiadają wymiarowi godzinowemu poszczególnych przedmiotów oraz szacowanej wielkości pracy własnej studenta. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności z zapisami Rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

1.5.6.

Plan studiów na kierunku *zarządzanie* na I i II stopniu przewiduje wybór modułów studiów przez studenta. Na I stopniu student za zajęcia do wyboru otrzymuje łącznie 88 punktów ECTS dla studiów stacjonarnych i 86 punktów dla studiów niestacjonarnych. W skład tego modułu wchodzi: język obcy (10 punktów dla stacjonarnych i 8 punktów dla niestacjonarnych), seminarium dyplomowe (16 punktów), wykłady do wyboru (2 punkty), wykład do wyboru e-learningowy (2 punkty) oraz przedmioty na poszczególnych specjalnościach – minimum 58 punktów.

Można zatem stwierdzić, że plan studiów zapewnia studentowi wybór 46% łącznej liczby punktów ECTS na studiach stacjonarnych i 45% na studiach niestacjonarnych, jaką student otrzymuje w toku studiów.

Na II stopniu student za zajęcia do wyboru otrzymuje łącznie 63 punkty ECTS. Moduły do wyboru to: język obcy (6 punktów), seminarium magisterskie (20 punktów), wykłady do wyboru (3 punkty) oraz przedmioty na poszczególnych specjalnościach – minimum: 34 punktów. Można zatem stwierdzić, że plan studiów zapewnia studentowi

- 53% łącznej liczby punktów ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z tradycyjnymi specjalnościami,
- 51% łącznej liczby punktów ECTS na studiach niestacjonarnych z podyplomowymi specjalnościami,
- 50% łącznej liczby punktów ECTS na studiach niestacjonarnych z uznaniem efektów kształcenia MBA.

Studenci stwierdzają, iż mają zapewnioną swobodną możliwość wyboru specjalności zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, bez konieczności podporządkowania się wyborowi większości. Ponadto, mają oni możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych, innych niż przedmioty przypisane do danego modułu specjalnościowego, w postaci dwóch wykładów, seminarium dyplomowego i zajęć z języka obcego.

1.5.7.

Formy zajęć dydaktycznych określone są w sylabusach przedmiotów. W programie studiów na kierunku *zarządzanie* występują następujące formy zajęć: wykłady, konwersatoria, laboratoria oraz praktyki wraz ze zdalną nauką. Na studiach I stopnia (odpowiednio stacjonarnych i niestacjonarnych) proporcje między formami zajęć uzależnione są od specjalności. Poniższe zestawienie prezentuje proporcje dla wybranych specjalności:

specjalność	Wykłady	Konwersatoria	Laboratoria	praktyki + e-learning
stacjonarne, zarządzanie zasobami ludzkimi	13,1%	62,4%	2,8%	21,7%
stacjonarne, grafika w reklamie	15,4%	52,2%	10,7%	21,7%
stacjonarne, Business Administration	0,2%	53,7%	1,9%	44,2%
niestacjonarne, zarządzanie zasobami ludzkimi	8,7%	33,2%	2,0%	56,2%
niestacjonarne, grafika w reklamie	10,3%	25,5%	8,0%	56,2%

Występują drobne różnice w rozłożeniu form pomiędzy specjalnościami w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, lecz nie mają one zasadniczego znaczenia. W przypadku specjalności „Business Administration” praktycznie nie występują wykłady – w sylabusach poszczególni wykładowcy kładą nacisk przede wszystkim na interaktywne metody nauki oraz istotny udział w tej specjalności stanowią zajęcia zdalne (w formie blended-learning). Grupa studentów

studiujących „Business Administration” nie jest duża, więc jest możliwe odejście od wykładów.

Można przyjąć, że struktura zajęć jest prawidłowa. Na studiach stacjonarnych dominuje formuła aktywizująca do pracy (konwersatoria), co jest dobrym rozwiązaniem dla profilu praktycznego. Na studiach niestacjonarnych wysoki odsetek stanowi kształcenie zdalne, lecz jest ono łączone z tradycyjnymi zajęciami, a więc zajęcia prowadzone są w formule „blended-learning” (oprócz zajęć z języka obcego, gdzie jest stosowany tylko „e-learning”). Stosowanie „blended-learning” należy ocenić pozytywnie.

Na studiach II stopnia (odpowiednio stacjonarnych, niestacjonarnych ze studiami podyplomowymi, niestacjonarnych tradycyjnych – dla przykładowej specjalizacji „bankowość i usługi finansowe”):

specjalność	Wykłady	Konwersatoria	Laboratoria	praktyki + e-learning
stacjonarne, innowacyjny marketing	14%	41%	8%	38%
niestacjonarne, tradycyjne, innowacyjny marketing	10%	26%	6%	59%
niestacjonarne, tradycyjne, zarządzanie biznesem	11%	29%	1%	59%
niestacjonarne, tradycyjne, International Management	0%	42%	3%	55%
niestacjonarne, ze ścieżką podyplomową	8%	35%	1%	56%
niestacjonarne, uznanie efektów kształcenia MBA	14%	34%	0%	52%

Występują niewielkie różnice w rozłożeniu form pomiędzy specjalnościami w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (tradycyjnych), lecz nie mają one zasadniczego znaczenia. W przypadku specjalności „International Management” nie występują wykłady – w sylabusach poszczególni wykładowcy kładą nacisk przede wszystkim na interaktywne metody nauki oraz istotny udział w tej specjalności stanowią zajęcia zdalne (w formule „blended-learning”). Grupa studentów studiujących „International Management” nie jest duża, więc jest możliwe odejście od wykładów.

Można przyjąć, że struktura zajęć jest prawidłowa. Na studiach stacjonarnych dominuje formuła aktywizująca do pracy (konwersatoria), co jest dobrym rozwiązaniem dla profilu praktycznego. Na studiach niestacjonarnych dominuje kształcenie zdalne, lecz jest ono łączone z tradycyjnymi zajęciami, a więc zajęcia prowadzone są w formule „blended-learning” (oprócz zajęć z języka obcego, gdzie jest stosowany „e-learning”). Stosowanie „blended-learning” należy ocenić pozytywnie.

Organizacja zajęć na kierunku *zarządzanie* nie budzi istotnych zastrzeżeń. Na studiach zajęcia odbywają się przeważnie w blokach 1,5 godziny, z przerwami od 10 do 20 minut. Na wyróżnienie zasługuje fakt, że Uczelnia dąży do tego, aby studenci mieli zajęcia w jednym miejscu – kampus Uczelni jest dość rozproszony, stąd taka organizacja zajęć jest istotnym ułatwieniem dla studentów.

W przypadku zajęć specjalistycznych grupy są niewielkie, co ma pozytywny wpływ na jakość kształcenia. Tworzone są duże grupy studentów na przedmiotach ogólnych i kierunkowych dla specjalności nieangielskojęzycznych (wtedy dominuje forma „wykład”).

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA podkreślili, że zajęcia o charakterze praktycznym, tj. ćwiczenia oraz warsztaty są wprowadzone do planu studiów w odpowiedniej proporcji w stosunku do wykładów. Zdaniem studentów dobór form zajęć odpowiada profilowi praktycznemu, ponieważ przekazywane treści są skoncentrowane na nauce praktycznych umiejętności.

Studenci ocenili, że sekwencja zajęć w programie studiów jest odpowiednia, a przez to na kolejnych latach studiów wykorzystują oni wiedzę zdobytą wcześniej. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, organizacja zajęć na ocenianym kierunku studiów jest prawidłowa. Plan zajęć na studiach stacjonarnych pozwala im łączyć je z pracą zawodową na część etatu. Natomiast ilość zajęć w czasie zjazdów na studiach niestacjonarnych jest ich zdaniem

odpowiednia. W planie zajęć nie występują długie przerwy pomiędzy zajęciami. Ewentualne uwagi studentów odnośnie planu zajęć są w miarę możliwości uwzględniane przez władze Uczelni. Plan zajęć jest ogłaszany z odpowiednim wyprzedzeniem i nie ulega częstym zmianom.

Studenci nie spotkali się z problemem zbyt licznych grup zajęciowych. W ich opinii liczebność grup jest ustalana w sposób odpowiedni i pozwalający im na czynny udział w zajęciach, również w zajęciach warsztatowych. W ocenie studentów organizacja zajęć, pozwala im na uzyskiwanie zakładanych efektów kształcenia. Zdaniem studentów, zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych.

1.5.8.

Uczelnia, na ocenianym kierunku studiów, przewidziała obowiązek odbycia praktyk zawodowych w wymiarze 12 tygodni (360 godzin). Uchwała nr 5/2016 Senatu WSB we Wrocławiu z dnia 26 września 2016 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Praktyk Zawodowych w § 1 ust. 5 określa łączną liczbę tygodni praktyk. Praktyki odbywają się na 5 semestrze (studia I stopnia) oraz na 4 semestrze (studia II stopnia).

Ustalono regulamin praktyk, a poszczególnym poziomom studiów przypisano efekty kształcenia. Przydzielona punktacja ECTS oraz sylabusy dla praktyk są opracowane rzetelnie i szczegółowo. W kartach praktyk opisano wszystkie niezbędne elementy, jak np. metody dydaktyczne, sposoby sprawdzania efektów, sposób zaliczenia etc.

Praktyki na Uczelni organizuje i koordynuje Biuro Karier. Student ma możliwość zorganizowania praktyki za pośrednictwem Biura Karier wybierając firmę z dostępnej listy. Na spotkaniu ze studentami potwierdzono bogatą bazę potencjalnych praktykodawców. Praktyki realizowane są wyłącznie w podmiotach, które zapewniają właściwe kształcenie studentów. Są to najczęściej jednostki współpracujące z Uczelnią od dawna i angażujące się w procesy doskonalenia jakości kształcenia, co zasługuje na pozytywną ocenę.

W trakcie wizytacji przedstawiono porozumienia o współpracy w ramach praktyk z kilkoma przedsiębiorstwami, których profil działalności pozwala na osiąganie w ramach praktyk założonych w programach efektów kształcenia. Ponadto liczba przedsiębiorstw, z którymi szkoła zawarła w/w porozumienia pozwala skutecznie realizować program studiów w zakresie praktyk.

Organizację, tryb zaliczania praktyk i zaliczanie praktyk na podstawie pracy reguluje Uchwała nr 5/2016 Senatu WSB we Wrocławiu z dnia 26 września 2016 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Praktyk Zawodowych. Regulamin reguluje dość ogólnie możliwość zaliczenia praktyki na podstawie pracy zawodowej, stażu lub prowadzonej własnej działalności gospodarczej, ponieważ w dość ograniczonym stopniu odnosi się do konieczności potwierdzenia efektów kształcenia założonych dla praktyk. Do wniosku o zaliczenie praktyk na podstawie pracy należy złożyć oświadczenie o zatrudnieniu/prowadzonej działalności gospodarczej. W druku należy oświadczyć (poprzez zaznaczenie) jakie moduły obejmował zakres obowiązków. Studenci potwierdzili funkcjonowanie tego systemu i nie stwierdzili wystąpienia problemów w zakresie zaliczenia pracy zawodowej na poczet praktyk w pełnym zakresie.

Nie została jednak uregulowana kwestia kontroli praktyk (możliwość wizytacji placówki i kontroli pracy studenta oraz hospitacja zajęć w szczególnych przypadkach), hospitacje praktyk nie odbywają się, a ewentualny kontakt z praktykodawcą podczas trwania praktyk ma miejsce jedynie w przypadkach kiedy student zgłasza nieprawidłowości odnośnie do ich przebiegu.

Dla kierunku *zarządzanie* opracowane są wzory Raportu z odbytych praktyk oraz Karta czasu pracy praktykanta. Karta zawiera jednak wyłącznie potwierdzenie odbycia danej liczby godzin praktyk w poszczególnych dniach.

W porozumieniu zawierającym z praktykodawcą Uczelnia zobowiązuje się do sprawowania nadzoru organizacyjnego i dydaktyczno-wychowawczego nad przebiegiem praktyk, a pracodawca do umożliwienia opiekunowi ze strony Uczelni sprawowania nadzoru dydaktyczno-wychowawczego nad praktykantami i praktykami.

Raport z odbycia praktyk wypełniany jest przez studenta oraz opiekuna zakładowego, który ocenia w nim w sposób bezpośredni efekty kształcenia, które nie są już potwierdzane przez opiekuna uczelnianego. Praktykę taką potwierdza przedłożona przykładowa wypełniona dokumentacja po

odbyciu praktyk, która zawiera jedynie dokumenty wypełnione i podpisane przez studentów oraz opiekunów praktyk ze strony zakładu pracy – brak informacji o sprawowaniu nadzoru nad ich przebiegiem przez przedstawiciela Uczelni. Sprawowanie kontroli i weryfikacja przedkładanych dokumentów zalecana byłaby również w związku z możliwą nierzetelnością ich wypełnienia przez praktykodawcę i studenta, np. w zakresie zrealizowanych modułów programowych w stosunku do miejsca odbywania praktyk. W przedłożonej dokumentacji znajdował się Raport z odbytych praktyk (I stopień studiów) odbytych w firmie Sklep Wielobranżowy. Student oraz opiekun praktyk potwierdzili, że praktykant zrealizował m.in. moduł kształcenia związany z zarządzaniem produkcją czy organizacją działalności w zakresie handlu zagranicznego i podstawowymi formami tego handlu, co wydaje się wątpliwe ze względu na miejsce odbywania praktyki.

Założone w Raporcie z odbytych praktyk efekty kształcenia przypisane poszczególnym obszarom (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) są możliwe do osiągnięcia w założonym czasie trwania praktyk, jednakże nazwa efektu kształcenia w Raporcie nie w każdym przypadku odnosi się do zakładanego do osiągnięcia efektu w Karcie praktyk (sylabus) oraz matrycy efektów kształcenia (I stopień). W Raporcie zakłada się osiągnięcie efektu „Posiada umiejętności praktyczne dotyczące wybranych aspektów zarządzania oraz potrafi je zaprezentować w firmie”, który ma odniesienie do efektów kształcenia w matrycy (K_20) „Prowadzi negocjacje i mediacje z efektywnym wykorzystaniem komunikacji interpersonalnej w środowisku mono- i wielokulturowym”.

Nie została udokumentowana ewaluacja praktyk studenckich, co wynikać może z faktu, że opiekun merytoryczny nie dokonuje hospitacji i nie sprawuje kontroli w trakcie, jak i po zakończeniu praktyk.

Studenci mają swobodę w wyborze jednostki, w której chcą odbywać praktykę. Uczelnia uprzednio weryfikuje wybór studenta, poprzez wprowadzenie obowiązku uzyskania porozumienia z praktykodawcą. Pozwala to na uniknięcie sytuacji, w której wybrane przez studenta miejsce odbywania praktyki z założenia uniemożliwiłoby mu uzyskanie zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia posiada listę podmiotów współpracujących w przedmiocie praktyk studenckich, z których oferty mogą korzystać studenci. Mają oni również możliwość zaliczenia praktyki poprzez swoją pracę zawodową zbieżną ze studiowanym kierunkiem studiów. W tym celu muszą wykazać zakres realizowanych obowiązków oraz odpowiedni staż pracy. Studenci w czasie odbywania praktyki mają obowiązek codziennego wpisywania wykonanych czynności do dzienniczka praktyk. Praktyka kończy się wystawieniem zaświadczenia o odbyciu praktyki, sporządzeniem opinii o studencie i wystawieniem końcowej oceny. Student ma możliwość dokonania w dzienniczku praktyk samooceny swojej pracy i wyrażenia swojej opinii o odbytych praktykach. Przedstawiana przez studenta dokumentacja z przebiegu praktyki zapewnia Uczelni, możliwość weryfikacji uzyskiwania przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Merytoryczną opiekę nad programem praktyk studenckich sprawuje menadżer kierunku, pod nadzorem Dziekana,

Regulamin praktyk w sposób precyzyjny i zrozumiały określa wymagania stawiane studentom w związku z praktykami studenckimi. Regulamin ten jest dostępny dla studentów za pośrednictwem strony internetowej Uczelni. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili organizację praktyk studenckich na ocenianym kierunku studiów.

1.5.9.

Dla studiów I stopnia oferowana jest w języku angielskim specjalność „Business Administration” (w ramach studiów stacjonarnych). Zawiera ona ok. 40 przedmiotów prowadzonych w języku angielskim. Dla studiów II stopnia oferowana jest specjalność „International Management” (w ramach studiów niestacjonarnych). Zawiera ona w sumie ok. 25 przedmiotów prowadzonych w języku angielskim. Na kierunku *zarządzanie* zajęcia prowadzi dwóch zagranicznych wykładowców.

Natomiast studenci, którzy nie realizują specjalności anglojęzycznych nie mają w programie studiów zajęć w języku obcym, nawet w zakresie zajęć do wyboru. Studenci mają natomiast możliwości wyboru języka obcego jakiego chcą uczyć się w ramach lektoratu oraz poziomu na jakim chcą kształcić się językowo.

Kształcenie językowe w całości przeniesione zostało na platformę e-learningową (oprócz studiów licencjackich stacjonarnych). Zdaniem studentów przyjęte rozwiązanie nie spełnia ich oczekiwań, ponieważ nie kształtuje najważniejszej z umiejętności językowych tj. płynnego porozumiewania się. Ponadto sposób prezentowania treści na platformie e-learningowej nie sprzyja

motywowaniu studentów do systematycznej nauki. Wielu z nich przyznało, że zadane ćwiczenia wykonało jednorazowo pod koniec semestru. Zdaniem studentów, treści prezentowane na platformie, obejmują naukę słownictwa specjalistycznego związanego z ocenianym kierunkiem studiów.

Uczelnia posiada szereg umów bilateralnych (45) z zagranicznymi uczelniami. W r.a. 2015/2016 na wymianę w ramach programu Erasmus+ wyjechało 17 studentów, na staże 11 oraz w ramach programów międzynarodowych 14 osób, łącznie 42 osoby. Nie jest to liczba wysoka, biorąc pod uwagę liczbę studentów na kierunku.

Wydział nie prowadzi studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6.

1.6.1.

Uczelnia określiła zasady rekrutacji w drodze uchwały nr 65/2015 Konwentu WSB we Wrocławiu z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia wyższe do WSB we Wrocławiu na rok akademicki 2016/2017. Oddzielna uchwała (nr 66/2015) reguluje zasady rekrutacyjne dla cudzoziemców. Załączniki do uchwał rekrutacyjnych zawierają podstawowe postanowienia dotyczące postępowania rekrutacyjnego, w tym również dla kandydatów, którzy świadectwo dojrzałości uzyskali za granicą oraz w kraju nieobjętym umową międzynarodową. Wstęp na studia na ocenianym kierunku studiów, zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu jest wolny. Kandydat zobowiązany jest oczywiście do posiadania świadectwa maturalnego, a w przypadku rekrutacji na studia drugiego stopnia, dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia. Kandydaci na studia przyjmowani są do wyczerpania limitu miejsc, który określa Konwent. Wielkość przeprowadzanego naboru jest zdaniem studentów odpowiednia w stosunku do potencjału dydaktycznego Uczelni.

Dla studentów nieposiadających wykształcenia ekonomicznego przeznaczona jest w szczególności specjalność „zarządzanie i marketing”. Mają oni również możliwość samodzielnego uzupełnienia wiedzy ekonomicznej za pomocą kursu e-learningowego „Pomocnik studenta – Pakiet startowy”. Zarówno przy rekrutacji na studia I stopnia, jak i II stopnia decyduje kolejność zgłoszeń. Zasady rekrutacji nie zawierają żadnych regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Informacje o procesie rekrutacji są dostępne dla kandydatów za pośrednictwem strony internetowej. Studenci pierwszych lat studiów pozytywnie ocenili organizację rekrutacji na studia.

1.6.2.

Zasady i warunki potwierdzania efektów uczenia się zostały określone w Uchwale nr 90/2015 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu i są zgodne z przepisami wyższego rzędu. Jednostka odpowiedzialna za akredytowany kierunek określiła zasady, warunki oraz sposób i tryb identyfikacji oraz potwierdzania efektów uczenia się.

Na ten moment Uczelnia jeszcze nie uruchamiała procedury potwierdzania efektów kształcenia. W momencie zaistnienia tego typu sytuacji konieczne będzie opracowanie bardziej szczegółowych wytycznych dla tej procedury.

1.7.

1.7.1.

Podstawowa informacja dotycząca metod weryfikacji efektów kształcenia określona jest na poziomie przedmiotu i zawarta jest w sylabusach w części „Opis sposobu sprawdzenia osiągnięcia efektów kształcenia”. W ujęciu tabelarycznym do każdego efektu przedmiotowego przypisana jest metoda jego weryfikacji. Układ taki jest przejrzysty i jednoznacznie określa metodę(y) weryfikacji konkretnego efektu. W przypadku każdego przedmiotu określone są metody weryfikacji (przeważnie 2-4). Każdy wykładowca ma możliwość zdefiniowania własnego zbioru metod. Najczęściej można wyróżnić następujące metody: opracowanie indywidualne, opracowanie grupowe, egzamin/test, aktywność, prezentacja.

Zestaw metod jest prawidłowo zróżnicowany w zależności od przedmiotu. Ujęcie metod weryfikacji w sylabusie pozwala na rozróżnienie metod weryfikujących poszczególne grupy efektów (wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne). W przeważającej większości metody weryfikacji

są dobrze dobrane.

Sposób weryfikowania efektów w procesie dyplomowania, w szczególności na egzaminie dyplomowym, jest określony w Regulaminie studiów (rozdziały 12 i 13). Uregulowane są takie zagadnienia jak m.in.: zasady wyboru promotora, tryb zatwierdzania tematów prac dyplomowych, zasady powoływania recenzenta pracy, zasady przystąpienia do egzaminu dyplomowego, itp. Szczegółowe zasady oraz wytyczne dotyczące pracy i egzaminu dyplomowego określa procedura uzyskiwania tytułu zawodowego licencjata/magistra. Dokumenty te dobrze określają ramy formalne procesu dyplomowania. Tematyka prac dyplomowych nie budzi zastrzeżeń. Łącznie przeanalizowano tytuły 716 prac (I stopień – 411 prac i II stopień – 305 prac). W pracach dominuje tematyka związana z naukami o zarządzaniu oraz mniejsza część prac dotyczy ekonomii i finansów.

Szczegółowe aspekty procesu dyplomowania oraz wymagania dotyczące formalnych aspektów pracy dyplomowej, zostały dookreślone w odpowiednich zarządzeniach Dziekana. Studenci znają te procedury, ponieważ są im one tłumaczone przez promotorów na pierwszych seminariach. Wobec czego, nie mają oni trudności z prawidłowym przygotowaniem pracy dyplomowej od strony formalnej.

Egzamin dyplomowy odbywa się indywidualnie dla każdego studenta. Student na egzaminie otrzymuje trzy pytania: jedno z zakresu kierunku, drugie specjalności oraz trzecie z pracy. Ocen na egzaminie są zróżnicowane. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślili, że ich zdaniem formuła przeprowadzania egzaminu dyplomowego jest adekwatna w odniesieniu do kierunkowych efektów kształcenia i pozwala na skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia.

Podsumowując, można stwierdzić, że proces dyplomowania opiera się na prawidłowych zasadach i pozwala tym samym na zapewnienie realizacji celów i efektów kształcenia związanych z tym elementem procesu kształcenia.

Przegląd prac przejściowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych pozwala stwierdzić, że umożliwiają one weryfikację założonych, przedmiotowych efektów kształcenia. Pytania i zadania w pracach obejmują na ogół przekrój zagadnień zgodnych z treściami przewidzianymi w sylabusie. Prace są na ogół rzetelnie sprawdzane i opisywane. W pojedynczych przypadkach zauważono tendencję do zawyżania ocen (ze względu na stosunkowo proste, intuicyjne pytania). Ponadto należałoby zwrócić uwagę na zapewnienie zgodności osoby prowadzącej, z tym co przewidziane jest w sylabusie. Dotyczyło to również formy zaliczenia.

Prace dyplomowe są na ogół na dobrym poziomie, adekwatnym do stopnia studiów. Prace dyplomowe spełniają wymogi profilu praktycznego. Prace są zgodne z efektami kierunku *zarządzanie*. W pracach często zdarzają się niedociągnięcia językowe (gł. stylistyczne). Prace pozwalają na weryfikację, zarówno wiedzy, jak również umiejętności studentów. Wyjątkiem jest jedna praca dyplomowa, która ze względu na jej bardzo niski poziom merytoryczny nie spełnia wymogów pracy licencjackiej.

Języki obce prowadzone są na platformie e-learningowej z wykorzystaniem oprogramowania Rosetta Stone. Jak wynika z wywiadów ze studentami, ta forma prowadzenia zajęć jest krytykowana ze względu na brak rozwiązań motywujących studentów do systematycznego uczenia się. Z tego powodu w 2017 roku Uczelnia będzie wprowadzać swoje oprogramowanie do nauki e-learningowej języka obcego.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia sformułowane w kartach modułów zarówno dla praktyk zawodowych, jak też pozostałych przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, są adekwatne do założonych efektów kształcenia oraz umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia. W przypadku praktyk zawodowych metodami zaliczania efektów jest przedłożona dokumentacja sporządzana przez opiekuna ze strony praktykodawcy oraz studenta (zaświadczenie, raport z odbytych praktyk, karta pracy). Praktyka jest rzetelnie dokumentowana w sposób odnoszący się bezpośrednio do efektów kształcenia. Wskazano by, aby ze strony Uczelni został również wyznaczony opiekun praktyk, który podczas ich trwania mógłby dokonać wizytacji placówki i kontroli pracy studenta czy też hospitacji zajęć w szczególnych przypadkach, jak również po ich zakończeniu przeprowadzić wywiad ze studentem oraz potwierdzić osiągnięcie efektów kształcenia.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w zakresie umiejętności są dobrane trafnie i pozwalają na skuteczną weryfikację umiejętności praktycznych. Pewnych uzupełnień i

modyfikacji wymaga moduł zajęć praktycznych, tzn. rekomenduje się wprowadzenie do wzoru formularza Reportu z odbytych praktyk ocenę osiągania poszczególnych efektów również ze strony przedstawiciela akredytowanego kierunku (opiekuna praktyk). Warto w odniesieniu do praktyk określić także efekty kształcenia z zakresu kompetencji społecznych oraz przyporządkować im metody weryfikacji (np. obserwację ze strony opiekuna lub metodę projektu).

Zdaniem studentów ocenianego kierunku, najczęstszą stosowaną formą weryfikacji uzyskania zakładanych efektów kształcenia są egzaminy pisemne w formie testu, natomiast egzaminy ustne należą do rzadkości. Powoduje to, że w ocenie studentów, formy egzaminów nie zawsze są odpowiednio dostosowane do treści przekazywanych w czasie zajęć, a stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia nie wspomagają ich w procesie uczenia się.

Ze względu na częste wykorzystywanie formy testowej, studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym ocenili, że przyjęte formy weryfikacji uzyskiwania zakładanych efektów kształcenia nie umożliwiają skutecznego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.7.2.

Ogólne zasady oceny efektów kształcenia są sformułowane w Regulaminie studiów, w szczególności warunki zaliczenia semestru i roku oraz poszczególnych przedmiotów, zasady otrzymywania wpisu na kolejny semestr, zasady przystępowania i przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, itp. Sposób oceniania został szczegółowo określony w sylabusach przedmiotów. W części „Sposób zaliczenia” dokładnie określono jakie elementy wchodzi w skład zaliczenia oraz liczba punktów, którą student zobowiązany jest uzyskać z poszczególnych części zaliczenia. Ponadto określona jest liczba punktów konieczna do osiągnięcia na poszczególne oceny. Ten element oceny osiąganych efektów jest dobrze opisany we wszystkich sylabusach, z uwzględnieniem specyfiki przedmiotu.

W przypadku zajęć prowadzonych na platformie e-learningowej system oceny efektów jest prawidłowy. Powiązania utworzone w sylabusie pozwalają określić jaki zakres zagadnień jest realizowany na platformie, które z efektów przedmiotowych są realizowane w tej formie oraz pokazane są metody weryfikacji każdego z efektów.

Stosowany system ocen jest kompletny i przejrzysty, wymagania wobec studentów są jasne i wystandaryzowane. Studenci informacje o sposobie oceniania (m.in. regulamin studiów, sylabusy) mają dostępne na platformie Moodle.

Zgodne opinie studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzają, że czują się oni oceniani obiektywnie, według kryteriów przedstawionych w sylabusie oraz na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Uczelnia wprowadziła ustandaryzowane zasady oceniania studentów, które zdaniem studentów są przejrzyste i zapewniają rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. W ocenie studentów, nauczyciele akademicki zawsze przestrzegają ustalonych uprzednio zasad zaliczenia kursu. Po każdym egzaminie studenci mają możliwość wglądu do swojej pracy pisemnej, a nauczyciele akademicki tłumaczą im jakie błędy popełnili i co muszą zmienić w sposobie uczenia się, aby zaliczyć przedmiot.

Można zatem uznać, że sprawdzanie i ocenianie efektów kształcenia przebiega prawidłowo.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku zgodna jest z założeniami strategii Uczelni i Wydziału. Efekty kształcenia są sformułowane prawidłowo, z uwzględnieniem potrzeb otoczenia i interesariuszy zewnętrznych. Uczelnia posiada dobrze funkcjonujący system badania i analizy potrzeb rynku pracy oraz przekładania ich na efekty i program studiów.

Przyporządkowanie kierunku studiów do obszarów dziedzin i dyscyplin jest prawidłowe, mające odzwierciedlenie, zarówno w efektach, jak również programie studiów.

Efekty kształcenia są sformułowane prawidłowo, jak również są właściwie zróżnicowane pomiędzy poziomami (ze wskazanymi wcześniej zastrzeżeniami). Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały dla studentów, co umożliwia według nich stworzenie przejrzystego systemu ich weryfikacji. Opis kierunkowych oraz przedmiotowych efektów kształcenia

został udostępniony studentom w sposób prawidłowy. Jednostka nie prowadzi wśród studentów polityki informacyjnej, mającej na celu wyjaśnienie istoty i znaczenia efektów kształcenia.

Stosowane metody kształcenia, uwzględniają samodzielne uczenie się, aktywizujące formy pracy oraz umożliwiają im osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Studenci ocenili, że w czasie studiów nabywają oni umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy.

System ECTS jest skonstruowany prawidłowo. Jednostka zapewnia studentom możliwość elastycznego wyboru modułów specjalnościowych przewidzianych przez program kształcenia. Poza wyborem specjalności studenci samodzielnie decydują o wyborze kilku przedmiotów fakultatywnych.

Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku studiów, ich właściwa organizacja, w tym odpowiednia liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają zdaniem studentów osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Dobór treści zajęć oraz specjalności odpowiada tendencjom na rynku pracy i jest zgodny z zapotrzebowaniem na konkretną wiedzę i umiejętności.

Organizacja praktyk zawodowych na ocenianym kierunku studiów jest prawidłowa. Zaliczanie praktyki jest objęte nadzorem merytorycznym Menadżera Kierunku. Uczelnia zapewniła sobie narzędzia umożliwiające weryfikację uzyskiwanych przez studentów efektów kształcenia w czasie praktyk. Ponadto prowadzi ona uprzednią weryfikację poprawności wyboru instytucji, w której student zamierza odbyć praktykę zawodową. Studenci sami poszukują miejsc, w których mogą odbywać praktykę, z tego powodu ocena liczby miejsc odbywania praktyk dostosowanej do liczby studentów kierunku nie jest konieczna. W razie problemów ze znalezieniem odpowiedniego miejsca odbywania praktyki, Uczelnia świadczy studentowi adekwatną pomoc.

Jednak należałoby wzmocnić aspekt hospitacji i weryfikacji odbywanych praktyk zarówno w trakcie ich trwania jak i osiąganych efektów po ich zakończeniu, w tym również dokumentowanie ewaluacji praktyk studenckich. Nie została uregulowana jednoznacznie i nie odbywa się kontrola praktyk ze strony Uczelni (możliwość wizytacji placówki i pracy studenta oraz hospitacja zajęć w szczególnych przypadkach).

Program studiów nie w pełni sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. W szczególności nie umożliwia on realizacji zajęć prowadzonych w językach obcych poza ścieżką obcojęzyczną.

Ponownego rozważenia wymaga prowadzenie nauczania języka obcego wyłącznie na platformie e-learningowej. Taka forma nauczania języka została negatywnie oceniona również przez studentów.

Wydział zapewnia w procesie rekrutacji wszystkim kandydatom równe szanse w podjęciu kształcenia.

Ze względu na bardzo częste stosowanie testowych form egzaminów, metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia, w opinii studentów nie zawsze są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, nie zawsze wspomagają ich w procesie uczenia się i nie w każdym przypadku umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia, są adekwatne do założonych efektów kształcenia oraz umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia. W ocenie studentów system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i obiektywny, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania.

4. Zalecenia:

- 1) Zwrócenie uwagi na sposób prowadzenia zajęć w językach obcych jedynie na platformie e-learningowej. Zaleca się wprowadzenie metody blended-learningu w tym zakresie. Koniecznym jest również zapewnienie systematycznej kontroli postępu osiągania przez studentów efektów kształcenia w zakresie nauki języka obcego.
- 2) Wzmocnienie roli opiekuna praktyk ze strony Uczelni. Wprowadzenie w większym zakresie kontroli odbywanych praktyk i przedkładanej dokumentacji oraz osiąganych efektów kształcenia podczas ich trwania.
- 3) Wprowadzenie bardziej jednoznacznego zróżnicowania niektórych efektów na studiach I i II stopnia, tak aby odzwierciedlały one bardziej zaawansowaną wiedzę i umiejętności na II stopniu.

- 4) Zróżnicowanie form przeprowadzanych egzaminów, w taki sposób, aby sprawdzały one uzyskanie przez studentów wszystkich zakładanych efektów kształcenia.
- 5) Zwrócenie uwagi nauczycielom akademickim na konieczność tłumaczenia studentom istoty efektów kształcenia.
- 6) Wprowadzenie do programu studiów przedmiotów prowadzonych w językach obcych (poza tokiem anglojęzycznym).
- 7) Ograniczenie zakresu wykorzystania e-learningu w przypadku zajęć mających na celu zdobywanie umiejętności praktycznych.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. *

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęcia warsztatowe, są prowadzone na ocenianym kierunku przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie. *

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

1. Ocena – kryterium 2 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

2.1.

Na studiach I i II stopnia łączne minimum kadrowe tworzy 23 osoby, 11 osób wskazano do minimum kadrowego tylko na studiach I stopnia. Wśród 34 osobowej kadry tworzącej minimum kadrowe na wizytowanym kierunku jest 5 profesorów, 4 doktorów habilitowanych oraz 25 doktorów.

Kadra naukowo-dydaktyczna stanowiąca minimum kadrowe na ocenianym kierunku posiada dorobek naukowy przede wszystkim w dyscyplinie nauki o zarządzaniu (14 osób), a także w dyscyplinie finanse (4 osoby), i dyscyplinie ekonomia (6 osób), czy też dorobek w dwu dyscyplinach (finanse, ekonomia – 2 osoby; zarządzanie, finanse - 3 osoby), tj. w dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku. Doświadczenie zawodowe związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku, głównie w zakresie zarządzania i po części finansów, posiada 17 pracowników naukowo-dydaktycznych. Ponadto do minimum kadrowego zaliczono 5 osób z obszaru praktyki gospodarczej posiadających doświadczenie zawodowe związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla wizytowanego kierunku.

Z powyższego wynika, że struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunku o profilu praktycznym. Ich liczba jest właściwa dla liczby kształconych studentów (dla studiów I stopnia proporcja wynosi: 1:65, zaś na studiach II stopnia 1:56). Ze względu na fakt, że obecnie obowiązująca proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów na danym kierunku studiów nie może być mniejsza niż 1:60, zaleca się uzupełnianie minimum kadrowego, tak

by proporcja ta była zachowana.

2.2.

Badania naukowe pracowników naukowo-dydaktycznych zaliczonych do minimum kadrowego dotyczą głównie: zarządzania przedsiębiorstwem, marketingu i zarządzania produktem, zarządzania procesami innowacyjnymi, społecznej odpowiedzialności biznesu, zastosowania metod ilościowych w zarządzaniu, kultury organizacyjnej, zarządzania informacją a także zarządzania finansami i rachunkowości zarządczej. Jak wspomniano, znacząca liczba pracowników naukowo-dydaktycznych posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Są w tej grupie menedżerowie różnych szczebli w zakresie różnych form zarządzania, prowadzący własne firmy, specjaliści w określonych obszarach (np. zarządzania kadrami), administratorzy systemów informatycznych w zarządzaniu, ale także analitycy i eksperci w zakresie określonych przedsięwzięć. Podsumowując, dorobek naukowy pracowników naukowo-dydaktycznych zaliczonych do minimum kadrowego i ich doświadczenie zawodowe są adekwatne do realizowanego programu i założonych efektów kształcenia (por. p. I) na wizytowanym kierunku.

Obciążenia dydaktyczne pracowników naukowo-dydaktycznych wskazują, że prowadzone przez nich zajęcia odpowiadają specjalnościom naukowym a także doświadczenie zawodowe odpowiada zakresowi prowadzonych zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym.

Wspomniane wyżej 5 osób z obszaru praktyki gospodarczej zaliczonych do minimum kadrowego legitymuje się pracą zawodową związaną z wykonywaniem m.in. obowiązków takich jak: zarządzanie przedsiębiorstwem, zarządzanie w sferze public relations, zarządzanie aktywami banku czy pełnienie funkcji analityka finansowego. Realizowane przez nich zajęcia są przede wszystkim związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym i są adekwatne do ich doświadczenia zawodowego.

Pozostali nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na I stopniu studiów kierunku *zarządzanie* to grupa 179 osób, które posiadają stopień naukowy doktora lub tytuł magistra, z przewagą tych ostatnich. W tej grupie jest także 10 doktorów habilitowanych i 7 profesorów. Wśród 111 osób prowadzących zajęcia na studiach II stopnia, z których większość z nich prowadzi także zajęcia na studiach I stopnia, są przede wszystkim doktorzy i magistry. W tej grupie osób znajduje się także 8 doktorów habilitowanych i 7 profesorów. W grupie pozostałych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku znacząco przeważają osoby posiadające doświadczenie zawodowe wynikające z ich pracy zawodowej poza uczelnią (ponad 100 osób na I stopniu oraz ponad 60 na stopniu II). Prowadzą oni przede wszystkim zajęcia ćwiczeniowe i warsztatowe (niektóre wspomagane wykładami) związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Są to np. takie zajęcia jak: „Instrumentarium marketingu”, „Zachowania organizacyjne” czy „Zarządzanie małą firmą” (studia I stopnia), ale też ćwiczenia w ramach przedmiotów obejmujących zakres nauk podstawowych dla wizytowanego kierunku, np. „Warsztaty kwalifikacji menedżerskich”, czy „Makroekonomia” (studia II stopnia). Pozostali nauczyciele akademicki prowadzą też zajęcia z przedmiotów ogólnouczelnianych. W przypadku studiów II stopnia są to np. „Technologie informacyjne” oraz „Praktyczne aspekty prawa”.

2.3.

Jednym z głównych założeń polityki kadrowej Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu jest tworzenie własnego środowiska naukowo-dydaktycznego, co oznacza zatrudnianie pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych przede wszystkim na podstawowym miejscu pracy, pozyskiwanie przy tym osób posiadających bogate doświadczenie zawodowe uzyskane poza szkolnictwem wyższym. Znalazło to wyraz w minimum kadrowym ocenianego kierunku – spośród 34 osób stanowiących minimum kadrowe 27 jest związanych z Uczelnią podstawowym miejscem pracy a większość posiada doświadczenie zawodowe zgodne z efektami kształcenia w zakresie umiejętności, przedstawionymi w opisie efektów kształcenia dla wizytowanego kierunku. Kadra etatowa Uczelni uzupełniana jest wykładowcami zatrudnianymi na umowy cywilnoprawne. Są to przede wszystkim osoby posiadające doświadczenie zawodowe, a także pracownicy innych Uczelni. Przy zatrudnianiu osób wchodzących w skład kadry dydaktycznej bierze się pod uwagę opinie o kandydacie, przedstawioną dokumentację dorobku naukowego, dydaktycznego i zawodowego oraz wynik rozmowy kwalifikacyjnej. Nadzór nad jakością prowadzonych zajęć prowadzą Dyrektorzy Instytutów,

Menedżerowie Kierunków oraz Kierownicy Zespołów Dydaktycznych powołanych w Uczelni.

Polityka kadrowa wizytowanej Uczelni charakteryzuje się także dbałością o rozwój naukowy kadry, zwłaszcza młodych pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych.. Uczelnia zgodnie z zapisami Regulaminu wynagradzania nauczycieli akademickich Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu (ostatnia Uchwała nr1/31/2015 z dnia 16 września 2015 wprowadzająca pewne zmiany do istniejącego Regulaminu i nadająca mu obecnie obowiązujące wykładnie), wspiera rozwój naukowy nauczycieli akademickich poprzez udzielanie urlopu naukowego, zmniejszanie pensum dydaktycznego, przyznawanie grantów na cele naukowe. Ponadto za oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe oraz awans naukowy przyznawana jest nagroda Rektora. Wszystkie te działania, aktywizujące przede wszystkim młodych pracowników, mają prowadzić do budowania młodego zespołu naukowo-dydaktycznego pracowników samodzielnych, gdyż obecnie udział młodej kary samodzielnej jest niski. Działaniom tym ma również sprzyjać uzyskanie przez WSB we Wrocławiu uprawnień doktorskich. Rozwój kadry naukowej wspiera Dział Nauki. Dla przykładu nagroda rektora stopnia pierwszego za uzyskanie stopnia lub tytułu naukowego mieści się w przedziale 10 tys. - 40 tys. PLN. Przyznawanie grantów (np. na prowadzenie badań, których efektem jest artykuł naukowy, czy referat na konferencję) reguluje Zarządzenie Rektora nr 1/2014 z dnia 25 lutego 2014. Granty w zależności od uzyskanego efektu mieszczą w przedziale od 500 do 3000 PLN. Przyznawane są także granty za całokształt działalności naukowej, ocenianej w ramach systematycznych ocen kadry (por. niżej). Dla przykładu nagrody naukowe w kwocie 1.000-2.000 PLN w latach 2013-2016 uzyskało 9 osób będących nauczycielami akademickimi ocenianego kierunku.

Uczelnia dba także o rozwój kompetencji zawodowych i dydaktycznych pracowników. Podczas spotkania z nauczycielami akademickimi (por. niżej) młodzi nauczyciele akademicy wskazywali na możliwość odbywania staży, zwłaszcza w firmach zagranicznych. W roku akademickim 2015/2016 były to dwa wyjazdy pracowników kierunku *zarządzanie* - do Eindhoven i Lahti, zorganizowane przez Centrum Współpracy Międzynarodowej Uczelni. Organizowane przez Centrum wyjazdy sprzyjają umiędzynarodowieniu kadry naukowo –dydaktycznej. Są to przede wszystkim wyjazdy na International Business Week (w 2015/2016 3 wyjazdy pracowników z kierunku *zarządzanie*) i wyjazdy studyjne do zagranicznych ośrodków uniwersyteckich, które koordynuje Zespół Międzynarodowy powołany przy Prorektorze ds. Nauki (w 2015/2016 wyjazd do Santander Universidades zrealizował jeden pracownik wizytowanego kierunku).

Jednym z najważniejszych elementów polityki kadrowej, który sprzyja wysokiemu poziomowi jakości kształcenia jest odpowiedni dobór obsady zajęć dydaktycznych. Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich wizytowanego kierunku przedstawiona w p.2.2 wskazuje, że polityka kadrowa w tym zakresie jest konsekwentnie realizowana.

Narzędziem stymulującym i motywującym do rozwoju pracowników naukowo-dydaktycznych jest ocena kadry prowadzona w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu od roku akademickiego 2005/2006. Ocena obejmuje: jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych, zaangażowanie w rozwój naukowy oraz osiągnięcia organizacyjne. Zajęcia dydaktyczne podlegają ocenie na podstawie wyników badania ankietowego przeprowadzanego wśród studentów, hospitacji zajęć, a także stopnia przestrzegania dyscypliny odbywania zajęć. Rozwój naukowy pracownika mierzy liczba punktów uzyskanych za publikacje w czasopiśmie naukowych, ranga wydawnictw zwartych, udział w programach naukowo-badawczych, badawczych i rozwojowych oraz czynne uczestnictwo w konferencjach i seminariach, a także terminowość osiągania kolejnych stopni i tytułów naukowych. Warto podkreślić, że pracownicy naukowo-dydaktyczni związani z ocenianym kierunkiem zrealizowali 22 wyjazdy konferencyjne w roku akademickim 2015/2016. Działalność organizacyjna oceniana jest przez pryzmat z zaangażowania w pracach jednostek organizacyjnych Uczelni. Co roku na Uczelni przyznawane są nagrody Rektora w podziale na powyższe kategorie (por. wyżej przykład nagród za działalność naukową).

Podczas wizytacji odbyło się spotkanie z prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku. Uczestniczyli w nim również prowadzący zajęcia na kierunku *finanse i rachunkowość*, ponieważ zakres poruszanych zagadnień, dylematów i propozycji jest wspólny. Zespół Oceniający był zainteresowany ich udziałem w mechanizmach modyfikacji i tworzenia nowych koncepcji kształcenia praktycznego, zwłaszcza w obszarze specjalności. Pierwszy etap dyskusji potoczył się w tym kierunku. Oprócz istotnej roli pracujących w Uczelni praktyków w tworzeniu propozycji programowych, prowadzący zajęcia wskazywali na dwa źródła informacji, z których przede

wszystkim korzystają. Są nimi bezpośrednie kontakty z pracodawcami określonych firm, wyniki badań absolwentów i nieformalne uwagi od nich otrzymywane a także śledzenie regulacji prawnych. Te ostatnie są przede wszystkim pomocne przy modyfikacji programów pod kątem umożliwienia studentom uzyskiwania uprawnień przy określonym wymiarze uznawalności osiągniętych w ramach kształcenia na studiach kompetencji. W powoływanych zespołach opracowujących nowe propozycje znajdują się także przedstawiciele instytucji certyfikujących. Z kolei, współpraca z firmami oferującymi oprogramowanie skutkuje pewnymi modyfikacjami programów, do których wprowadza się określone zajęcia pozwalające na symulacje działania programów w warunkach rzeczywistych. Młodzi nauczyciele akademicy wskazywali na możliwość odbywania staży, zwłaszcza w firmach zagranicznych. Dzielą się oni swoimi spostrzeżeniami w procesie tworzenia nowych ofert edukacyjnych.

W nurcie dyskusji dotyczącej kształcenia praktycznego wskazywano także na pewne rozwiązania organizacyjno- formalne, które - mimo, iż studenci są w większości osobami pracującymi - mogłyby lepiej przygotować ich do pracy zawodowej. Wskazywano m.in. na proces przygotowania pracy dyplomowej, która mogłaby mieć opiekuna z organizacji, w której student odbywa staż. Pozwoliłoby to na lepsze zintegrowanie pracy dyplomowej z potrzebami praktyki gospodarczej.

Innym ważnym zagadnieniem poruszonym przez prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku było specyfika kształcenia studenta posiadającego doświadczenie zawodowe. Ta grupa studentów oczekując „praktycznej interpretacji” teorii, wymaga szczególnego podejścia w procesie kształcenia. Pozwala to jednak na pewną synergię pracy nauczyciela i studenta.

Kolejny nurt dyskusji poświęcony był „jakości” kandydata na studia. Oceny prowadzących zajęcia były raczej umiarkowane. Zwracano jednak uwagę na konieczność współpracy ze studentem w zakresie umiejętności pozyskiwania wiedzy podczas zajęć - aktywny udział, dyskusja, umiejętność pracy w grupie. Ten ostatni element nabiera szczególnego znaczenia przy ogólnie obserwowanych nikłych kompetencjach społecznych absolwentów.

3. Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla ocenianego kierunku studiów.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunku o profilu praktycznym. Ich liczba jest właściwa dla liczby kształconych studentów. Bardzo liczna jest grupa pozostałych pracowników prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku. W grupie pozostałych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku przeważają osoby posiadające doświadczenie zawodowe wynikające z ich pracy zawodowej poza uczelnią (ponad 100 osób na I stopniu oraz ponad 60 na stopniu II).

Obciążenia dydaktyczne pracowników naukowo-dydaktycznych wskazują, że prowadzone przez nich zajęcia odpowiadają specjalnościom naukowym a także doświadczenie zawodowe pracowników odpowiada zakresowi prowadzonych zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym.

Polityka kadrowa wizytowanej Uczelni obejmująca system nagród i specjalnych rozwiązań charakteryzuje się dbałością o rozwój naukowy kadry, zwłaszcza młodych pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych. Uczelnia dba także o rozwój kompetencji zawodowych i dydaktycznych pracowników; młodzi nauczyciele akademicy wskazywali m.in. na możliwość odbywania staży, zwłaszcza w firmach zagranicznych.

4. Zalecenia

Ze względu na fakt, że obecnie obowiązująca proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów na danym kierunku studiów nie może być mniejsza niż 1:60, zaleca się uzupełnianie minimum kadrowego, tak by proporcja ta była zachowana.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia.

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich

realizacji, organizacji praktyk zawodowych, a także w celu pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. *

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena – kryterium 3 – *w pełni*

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

3.1.

Przedstawiciele otoczenia społeczno – gospodarczego stanowią ważną grupę interesariuszy w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia dla akredytowanego kierunku. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi obejmuje podmioty związane ściśle z ofertą edukacyjną jednostki. Przykłady współpracy to m.in. do 2016 roku działająca Rada konsultacyjna przy Rektorze, a od roku 2016 Rada Biznesu na kierunku *zarządzanie*, praktyki studenckie, staże i wspólne projekty. Rada Biznesu, zrzesza pracodawców oraz przedstawicieli Uczelni. Członkowie Rady ze strony interesariuszy zewnętrznych uczestniczą w konsultacjach poprzez wskazanie ewentualnych nowych specjalności na kierunku lub zmianach w już istniejących. Na posiedzeniach analizowane były programy nauczania na poszczególnych kierunkach kształcenia na WSB, co do których przedstawiciele pracodawców zgłaszali swoje sugestie i uwagi, które zostały wdrożone w programach studiów (większe uprządkowanie zajęć, zatrudnienie praktyków jako wykładowców, czy też zastosowania alternatywnych metod kształcenia - studiów przypadku, informatyzacji zajęć, gier strategicznych, itp.).

Inne formy współpracy zogniskowanej na określenie i weryfikację efektów kształcenia to przede wszystkim indywidualne i często nieformalne działania pracowników podejmowane z interesariuszami zewnętrznymi.

Jednostka przedstawiła również wykaz porozumień o współpracy z Partnerami Biznesowymi (lista 15 umów). W ramach porozumienia Partnerzy deklarują m.in. współdziałanie w organizacji staży i praktyk dla studentów i absolwentów, opiniowanie kierunków rozwoju Uczelni, programów kształcenia i treści przedmiotów oferowanych przez WSB we Wrocławiu, konsultowanie programów praktyk, staży, ćwiczeń typu case study w celu uprządkowania kształcenia czy możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych przez pracowników Partnera.

Przedstawiciele pracodawców poza ww. mogą wpływać na określenie efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych również poprzez udział w Badaniu Atrybutów Marki, w którym mogą oni ocenić poszczególne wymienione w ankiecie umiejętności kandydatów do pracy. Po zaprezentowaniu wyników badań na szczeblu Wydziału menadżer kierunku zobowiązany jest do ustosunkowania się do wyników badania oraz przygotowania propozycji działań doskonalących. Władze Wydziału następnie zatwierdzają propozycje działań doskonalących. Kolejne Badanie Atrybutów Marki uwzględnia weryfikację realizacji wdrożenia działań doskonalących.

Związki Uczelni i prowadzącego oceniany kierunek Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym głównie z pracodawcami zatrudniającymi absolwentów kierunku *Zarządzanie* lub przyjmującymi studentów na praktyki zawodowe, a także przedstawicielami organizacji i stowarzyszeń zawodowych, mają również charakter nieformalnych kontaktów. Udział tej grupy interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia, w tym także w procesie określania zakładanych efektów kształcenia, jest widoczny i istotny.

3.2.

Nie dotyczy – jednostka odpowiedzialna za akredytowany kierunek nie prowadzi studiów w ścisłej i sformalizowanej współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

3. Uzasadnienie

Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek aktywnie współpracuje z otoczeniem

społecznym, gospodarczym w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, a także organizacji i realizacji praktyk zawodowych

4. Zalecenia
Brak

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym do liczby studentów. Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiającą uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów oraz dostęp studentów do laboratoriów w celu wykonywania prac wynikających z programu studiów. *

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. *

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

1. Ocena – kryterium 4 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

4.1.

Wszystkie budynki Uczelni zlokalizowane są na niewielkim obszarze w centrum miasta i tworzą wygodny kompleks zarówno dla studentów, jak i pracowników. Są to budynki A, B, C, D, H, i Ł. Pięć z nich w pełni spełnia wymagania budynków w całości przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Szczególnie dwa z nich (H i B) przedstawiają sobą nowoczesną infrastrukturę dydaktyczną z pełnym multimedialnym wyposażeniem sal wykładowych i seminaryjnych, ciekawą aranżacją wykończenia wnętrz i strefami dla pracy własnej i relaksu studentów. Ze względu na odległości między „skrajnymi” budynkami, obejmującymi kilkaset metrów (H i D) zajęcia planowane są kompleksowo, aby studenci nie musieli przemieszczać się między budynkami ciągami pieszo-jezdnymi. Dla bezpieczeństwa studentów warto jednak zastanowić się nad możliwością ograniczenia ruchu samochodowego na tych ciągach. Zespół oceniający zachęca także Władze Uczelni do czynienia dalszych starań o ułatwienie dojazdu do kompleksu dydaktycznego. Prowadzi do niego praktycznie jedna droga, bardzo zakorkowana przed rozpoczynającymi się zajęciami w soboty i niedziele, o czym mogli się przekonać członkowie Zespołu. Łącznie Uczelnia dysponuje 6 aulami, 10 salami wykładowymi, 107 ćwiczeniowymi, 8 salami lektorskimi, czytelnią internetową, kilkudziesięcioma pomieszczeniami przeznaczonymi na cele administracyjno-biurowe i dla nauczycieli akademickich oraz zapleczem gastronomicznym w każdym budynku. Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu posiada 22 laboratoria komputerowe. Dodatkowo na potrzeby prowadzonych zajęć Uczelnia wynajmuje pomieszczenia dydaktyczne w obiekcie szkolnym, w którym do dyspozycji Uczelni jest: 15 sal 23seminaryjnych (na 30-35 osób każda), 7 sal lektorskich (12 do 20 osób), centrum multimedialne, 4 sale komputerowe (15, 15, 12, 10 stanowisk). Wynajmowane są także obiekty sportowe dla potrzeb obowiązkowych zajęć z wychowania fizycznego: 5 sal gimnastycznych i 3 baseny, hala sportowa -wynajmowane głównie od szkół, hala sportowa - od REDECO Sp. z o.o. we Wrocławiu – Centrum Basenowo – Sportowe, sala do ćwiczeń aerobiku, sala do ćwiczeń siłowych, kort tenisowy, basen - od AZS, kort do badmintonu od SPORTWERK Hala Sportowa.

Wydział Finansów i Zarządzania, na którym usytuowany jest oceniany kierunek, posiada

bogate zaplecze techniczne i niezbędną infrastrukturę potrzebną, zarówno do prowadzenia zajęć dydaktycznych, jak i działalności naukowo-badawczej. Wydział może korzystać z wspomnianych wyżej 22 laboratoriów komputerowych. Laboratoria wyposażone są zarówno w tradycyjne stanowiska komputerowe, jak i terminale. Ilość komputerów w poszczególnych laboratoriach przedstawia się następująco: 2 laboratoria liczą po 37 komputerów, 4 laboratoria po 35 komputerów, 8 laboratoriów po 19 komputerów, 4 laboratoria po 18 komputerów, 2 laboratoria po 17 komputerów oraz dwa laboratoria z laptopami w ilości po 16 szt. w każdym. Dziesięć laboratoriów wykonanych zostało w technologii wirtualizacji stacji roboczych (VDI- Virtual Desktop Infrastructure). Cztery z nich liczą po 35 terminali, dwa po 19 i cztery po 18 terminali. Łącznie daje to liczbę 504 stanowisk komputerowych do prowadzenia zajęć ze studentami. Uczelnia w Raporcie samooceny wskazuje, że w planach inwestycyjnych jest dalszy rozwój laboratoriów VDI, co pozwoli na przygotowywanie wielu środowisk programistycznych i oferowanie ich użytkownikowi do wyboru – to z kolei pozwoli studentowi na podejmowanie decyzji co do wyboru środowiska programistycznego w chwili uruchamiania komputera.

Wydział dysponuje bazą dydaktyczną, która umożliwia prowadzenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym na odpowiednim poziomie do specyfiki kierunku oraz pozwala na uzyskanie umiejętności zgodnych z założonymi efektami kształcenia. Na akredytowanym kierunku w związku z sugestiami Rady Biznesu zawartymi w protokole z 26-09-2016 r. realizowany jest aktualnie zakup oprogramowania specjalistycznego pozwalającego na realizację zakładanych efektów kształcenia, na poziomie symulowania rzeczywistych problemów, z którymi absolwent zetknie się w trakcie pracy zawodowej.

Uczelnia posiada szerokopasmowy dostęp do Internetu dzięki łączu światłowodowemu i zewnętrznej linii dostępowej o prędkości 100 Mb/s. Oprogramowanie dostępne w salach dydaktycznych pracuje pod kontrolą systemów Microsoft Windows XP Professional, Windows Vista oraz Windows 7.

Dostosowanie bazy dydaktycznej na ocenianym kierunku do realizacji zajęć (głównie specjalistycznych) w ramach modułów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym dotyczy przede wszystkim instalowania w określonych laboratoriach programów potrzebnych do prowadzenia zajęć w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Na ocenianym kierunku takimi pakietami są np. zintegrowane systemy zarządzania (SAP, RFID, zainstalowane w pracowni SAP) i wykorzystywane w ramach kształcenia na specjalności „Zarządzanie produkcją” (studia I stopnia), czy też oprogramowanie do zarządzania e-social mediami (YT, FB, TW, Brand 24, iHome, ad Words) wykorzystywane w ramach kształcenia na specjalnościach „Marketing i Social media” (I stopień) i „Innowacyjny marketing” (II stopień). Wydział dysponuje także pakietem statystycznym SPSS. Powszechnie używany jest Excel, zwłaszcza dla gier menedżerskich (gra Orgafekt, Profit, Gra biznesowa 1). Warto dodać, że sale i laboratoria są przystosowane do zajęć warsztatowych (ruchome stoły, rzutniki, przestrzeń umożliwiająca aranżację sali na potrzeby warsztatów). Laboratoria komputerowe używane są nie tylko do zajęć informatycznych i wykorzystania pakietów profesjonalnych o czym mógł się przekonać Zespół Oceniający hospitujący zajęcia z przedmiotu „Zarządzanie produktem”

W opinii studentów infrastruktura dydaktyczna przeznaczona dla ocenianego kierunku studiów jest odpowiednia. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Sale wykładowe w większości są wyposażone w sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do Internetu bezprzewodowego. Studenci mają możliwość korzystania z infrastruktury również poza godzinami zajęć. Zdaniem studentów, Uczelnia zapewnia im odpowiednie warunki związane z kształceniem praktycznym. Studenci mają również możliwość kształcenia swoich umiejętności w zakresie specjalistycznych programów komputerowych służących do zarządzania.

4.2.

Zasoby biblioteki tworzą zbiory książkowe, czasopisma, książki i czasopisma elektroniczne oraz bazy danych. Studenci mają zapewniony dostęp do baz licencjonowanych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz do 8 baz finansowanych ze środków Uczelni (np. PROQUEST, EMIS, LEX OMEGA, Serwis HR). Prenumerata czasopism obejmuje 149 tytułów drukowanych (w tym z

dziedziny nauk ekonomicznych, do której należy wizytowany kierunek - 72 pozycje) oraz 256 tytułów w wersji on-line. Studenci mają dostęp do ok. 800 tytułów książek elektronicznych na platformie IBUK Libra. Nauki o zarządzaniu są – obok finansów i rachunkowości – dziedzinami najbardziej reprezentowanymi w zbiorach biblioteki. Na ogólną liczbę 103.187 wol. księgozbioru, książki z omawianego zakresu stanowią 44,9 % całości zbiorów. Uczelnia posiada również własną platformę cyfrową – Bibliotekę Cyfrową WSB, gdzie publikuje, na zasadzie Open Access, prace kadry naukowej. Powierzchnia biblioteki wynosi ok. 260 m²: Wypożyczalnia z wolnym dostępem do zbiorów i czytelnia (36 miejsc dla czytelników + 11 stanowisk komputerowych ze stałym łączem internetowym). Zasoby biblioteki zapewniają studentom kierunku *zarządzanie* dostęp do literatury zalecanej do poszczególnych przedmiotów.

W opinii studentów, biblioteka jest odpowiednio zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu, a pozycje znajdujące się w zbiorze prezentują aktualne treści. Zaopatrzenie biblioteki w ocenie studentów odpowiada literaturze przedmiotu określonej w sylabusach. Studenci przygotowujący prace dyplomowe wskazali na dużą liczbę tytułów prenumerowanych czasopism specjalistycznych. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiedniego piśmiennictwa. Uczelnia zadbała również o udostępnienie studentom czytelni, która znajduje się przy bibliotece. Studenci ocenili, że liczba miejsc w czytelni jest dla nich wystarczająca, a miejsce przeznaczone na czytelnię, w ich ocenie, dostosowane jest do pracy wymagającej skupienia.

4.3.

Na ocenianym kierunku studiów kształcenie na odległość jest prowadzone jako element wspomagający proces kształcenia. Do celów e-learningu używana jest platforma Moodle, dzięki której wykładowcy mają możliwość szerokiego kontaktu ze studentami. Można korzystać z założonych kursów, forów dyskusyjnych, testów, zadań i warsztatów. Platforma e-learningowa wykorzystywana jest głównie do wymiany materiałów pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami oraz do prowadzenia kształcenia językowego.

Dostępnością kursów zarządza Dział E-learningu i Multimediiów wspierając Dziekana Wydziału i menedżera kierunku *zarządzanie* w monitorowaniu dostępności i jakości e-serwisów i e-kursów współpracując jednocześnie z Departamentem Obsługi Dydaktyki. Dla celów e-learningu WSB we Wrocławiu posiada studio multimedialne wyposażone w profesjonalny sprzęt video a także oprogramowanie: Adobe Production Premium pro, Adobe Premiere pro, Photoshop' After effects.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, pozytywnie ocenili funkcjonalności platformy. Ich zdaniem, wspomaga ich ona w uzyskiwaniu efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku studiów.

3. Uzasadnienie

Wydział Finansów i Zarządzania, posiada bogate zaplecze techniczne i niezbędną infrastrukturę potrzebną, zarówno do prowadzenia zajęć dydaktycznych, jak i działalności naukowo-badawczej, związanej z kierunkiem *zarządzanie*. Dostosowanie bazy dydaktycznej na ocenianym kierunku do realizacji zajęć (głównie specjalistycznych) w ramach modułów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym dotyczy przede wszystkim instalowania w określonych laboratoriach programów potrzebnych do prowadzenia zajęć w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Sale i laboratoria są przystosowane do zajęć warsztatowych (ruchome stoły, rzutniki, przestrzeń umożliwiająca aranżację sali na potrzeby warsztatów). W opinii studentów Uczelnia dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Zasoby biblioteki tworzą zbiory książkowe, czasopisma, książki i czasopisma elektroniczne oraz bazy danych. Studenci mają zapewniony dostęp do baz licencjonowanych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz do 8 baz finansowanych ze środków Uczelni. Obok książek (103.187 wol.) biblioteka ma bogatą ofertę czasopism (149 w formie drukowanej, 256 w wersji elektronicznej). Prawie połowa tych pozycji odnosi się do dziedziny nauk ekonomicznych, w której jest usytuowany wizytowany kierunek. Do celów e-learningu używana jest platforma Moodle. Studenci pozytywnie ocenili funkcjonalności platformy e-learningowej (oprócz języków), która ma za zadanie wsparcie ich

w procesie kształcenia.

4. Zalecenia

Dla bezpieczeństwa studentów warto zastanowić się nad możliwością ograniczenia ruchu samochodowego na ciągach pieszo-jezdnym między budynkami dydaktycznymi (w miarę możliwości). Zespół Oceniający zachęca także Władze Uczelni do czynienia dalszych starań o ułatwienie dojazdu do kompleksu dydaktycznego. Prowadzi do niego praktycznie jedna droga, bardzo zakorkowana przed rozpoczynającymi się zajęciami w soboty i niedziele.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiąganiu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach. *

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku. *

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – kryterium 5 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

5.1.

Z opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wynika, że prowadzący zajęcia są dla nich dostępni podczas zajęć, jak również odpowiadają na wiadomości e-mail. Wszyscy prowadzący zajęcia mają ustalone godziny swoich konsultacji i są na nich obecni.

Poza stypendium Rektora dla najlepszych studentów, Uczelnia wprowadziła dodatkowe mechanizmy motywujące studentów do osiągania lepszych wyników w nauce, w postaci wręczania wyróżnień dla najlepszych studentów. Ponadto Uczelnia promuje zdolnych studentów poprzez wdrożenie programu *Mentoring*, który polega na kierowaniu studentów do indywidualnej współpracy z osobami zarządzającymi przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami, co pozwala im na zdobycie cennego doświadczenia zawodowego.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, potwierdzili, że nie spotkali się z powstaniem sytuacji konfliktowych na Uczelni. W odpowiedzi na pytanie podkreślili, że mają oni możliwość składania skarg i wniosków do władz Uczelni, na które zawsze uzyskują odpowiedź.

Studenci mają możliwość wyboru promotora swojej pracy dyplomowej, jak również sami określają jej temat, który jest następnie akceptowany. Seminarium odbywają się w małych grupach, co umożliwia studentom indywidualną pracę z promotorem.

Uczelnia w sposób znaczący wspiera studencki ruch naukowy oraz społeczną działalność studentów w ramach samorządu studenckiego, zarówno od strony finansowej jak i organizacyjnej. Na ocenianym kierunku studiów aktywnie działają trzy koła naukowe, które organizują liczne projekty, konferencje oraz wydają publikacje. Samorząd studencki organizuje projekty o charakterze kulturalnym i integracyjnym.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje na ocenianym kierunku studiów Regulamin przyznawania stypendiów ze środków MNiSW studentom WSB we Wrocławiu,

stanowiący załącznik do zarządzenia Rektora nr 7/2014 z dnia 9 lipca 2014 r. Regulamin ten nie został w pełni dostosowany do przepisów znowelizowanej ustawy prawo o szkolnictwie wyższym np. nie przewiduje on możliwości uzyskania stypendium Rektora przez studenta pierwszego roku studiów.

Regulamin określa zasady przyznawania każdego rodzaju świadczeń pomocy materialnej zagwarantowanej studentom przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podkreślili, że świadczenia materialnej wypłacane są terminowo. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Pozytywnie pod względem organizacyjnym oceniona została praca pracowników zajmujących się przyznawaniem i wypłatą świadczeń pomocy materialnej dla studentów.

Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. Podkreślić jednak należy, że Uczelnia stosuje nieprzejrzyste kryteria przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Zgodnie z §14 ust. 1 Regulaminu, stypendium Rektora dla najlepszych studentów może otrzymywać student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym. Z analizy dalszych paragrafów wynika, że Uczelnia wprowadziła cztery rodzaje stypendiów Rektora: jedno za średnią ocen oraz trzy za poszczególne rodzaje osiągnięć. Student składając wniosek zobowiązany jest do wskazania rodzaju stypendium, o które się ubiega. Wobec powyższego, należy zauważyć, że zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, stypendium Rektora dla najlepszych studentów może otrzymać nie więcej niż 10% studentów każdego kierunku, którzy na liście rankingowej osiągnęli najwyższą liczbę punktów. Regulamin nie przewiduje jednak procentowego udziału poszczególnych rodzajów stypendiów w puli 10%. Regulamin nie przewiduje również zasad podziału otrzymanej dotacji na poszczególne rodzaje stypendium Rektora.

Obowiązek wskazania we wniosku rodzaju stypendium, o które ubiega się student może być krzywdzące dla studentów, które posiadają osiągnięcia z dwóch różnych grup. Obecnie obowiązujący mechanizm nakazuje studentowi wybór rodzaju stypendium odnośnie którego posiada on wyżej punktowane osiągnięcia.

Brak wprowadzenia mechanizmu przeliczania średniej na punkty oraz uwzględniania na liście rankingowej zarówno średniej jak i osiągnięć może prowadzić również do sytuacji, w której student ze średnią poniżej 4,5 otrzyma stypendium przedstawiając tylko jedno nieznaczne osiągnięcie i tym samym wyprzedzi on studenta o wysokiej średniej. Ponadto, brak sprecyzowania katalogu uznawanych osiągnięć oraz ich wagi powoduje, że komisje stypendialne mają zbyt dużą swobodę w ocenie wniosku studenta, który nie ma natomiast możliwości kwestionowania podjętej decyzji.

Uczelnia w czasie wizytacji przedstawiła pozytywną opinię samorządu studenckiego w przedmiocie wprowadzenia Regulaminu pomocy materialnej. Dokumentacja przedstawiona przez Uczelnię jak również relacja przedstawicieli samorządu studenckiego potwierdza, że podział dotacji na fundusz pomocy materialnej, ustalenie wysokości stawek stypendiów oraz ustalenie wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny studenta uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, następuje w porozumieniu z właściwym organem samorządu studenckiego. Porozumienia poświadczone są odpowiednim dokumentem wydawanym przez samorząd studencki.

System pobierania opłat od studentów na wizytowanej Uczelni określa każdorazowo umowa zawierana ze studentem oraz Regulamin opłat. Uczelnia nie pobiera od studentów opłat wymienionych w katalogu opłat zakazanych przez ustawę oraz dodatkowych opłat o charakterze administracyjnym. Zasady i formy ponoszenia płatności zostały uregulowane w sposób przejrzysty, co również potwierdzili studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym.

5.2.

Uczelnia od wielu lat zaangażowana jest w program wymian studenckich oraz praktyk Erasmus+. Uczelnia zapewnia studentom możliwość wyjazdu na uczelnie, prowadzące tożsamy kierunek studiów. W poprzednim roku akademickim na wymianę wyjechało 17 studentów ocenianego kierunku studiów. Byli to studenci studiów stacjonarnych. Studenci niestacjonarni nie wyjeżdżają za granicę, ponieważ łączą studia z pracą zawodową. Uczelnia przyjęła natomiast 28 studentów z zagranicy. Studenci wracający z wyjazdu zagranicznego dzielą się swoimi wrażeniami z Koordynatorem, co niekiedy prowadzi do rozszerzenia współpracy z daną uczelnią lub jej

zaprzestania.

Poza programem Erasmus+, Uczelnia zaangażowana jest we współpracę międzynarodową na zasadach bilateralnych. Współorganizuje cykliczne projekty takie jak Business Weeks oraz Szkoły Letnie, w który udział biorą przede wszystkim studenci.

Organizacją studenckich wymian międzynarodowych zajmuje się Koordynator. Kryteria rekrutacji do programów wymian zostały sformułowane w sposób przejrzysty i mają charakter obiektywny. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że Uczelnia promuje wśród studentów program wymian międzynarodowych np. poprzez organizację spotkań ze studentami, którzy wrócili z wymiany oraz przez druk materiałów o charakterze informacyjnym i promocyjnym. Pozytywnie oceniona została również dostępność i aktualność informacji o programie wymian studenckich opublikowanych na stronie internetowej. Organizacja procesu kształcenia na studiach stacjonarnych, nie stoi na przeszkodzie w udziale studentów w wymianie.

5.3.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier mające za zadanie udzielania wsparcia studentom we wchodzeniu na rynek pracy. Biuro, poza przekazywaniem studentom ofert pracy, zajmuje się również aktywnie organizacją bezpłatnych szkoleń dla studentów, spotkań z pracodawcami czy targów pracy. Ponadto Biuro Karier pomaga studentom w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych. Na szczególną uwagę, zasługuje rozwijany przez Biuro Karier projekt *Mentoring*, polegający na kojarzeniu zdolnych studentów z osobami zarządzającymi w przedsiębiorstwach, w celu nawiązaniu współpracy umożliwiającej studentom zdobywanie cennego doświadczenia. Ponadto Biuro Karier promuje program *Wyraź swój biznes*, który polega na ocenie przez przedsiębiorców biznesplanów przygotowywanych przez studentów. Uzupełnieniem projektu są cykliczne spotkania z przedstawicielami firm start up'owych, które odniosły sukces.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że bardzo często spotykają się z aktywnością Biura Karier i często korzystają z jego oferty. Aktywność Biura Karier widoczna jest również za pośrednictwem internetu oraz portali społecznościowych.

5.4.

W WSB we Wrocławiu udzielaniem wsparcia studentom z niepełnosprawnościami zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych, który kieruje jednostką organizacyjną pod nazwą Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Oferuje on, studentom niepełnosprawnym kompleksowe wsparcie w zakresie dostosowania organizacyjnego i właściwej realizacji procesu dydaktycznego biorąc pod uwagę ich szczególne potrzeby. Pośredniczy on także w kontakcie pomiędzy studentami niepełnosprawnymi a nauczycielami akademickimi, szczególnie w sprawach dostosowania form egzaminów do ich potrzeb. Studenci niepełnosprawni mają zapewnioną indywidualną organizację studiów. Uczelnia zapewnia studentom niepełnosprawnym asystentów lub tłumaczy języka migowego, którzy pomagają im w czasie obecności na Uczelni. Studenci niepełnosprawni są również dowożeni na koszt Uczelni na zajęcia z wychowania fizycznego, dostosowane do ich potrzeb. Pełnomocnik zajmuje się również wsparciem studentów w wyjazdach zagranicznych, w ramach programu Erasmus+.

Budynki, w których odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku studiów są dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych. W budynkach Uczelni znajdują się windy oraz toalety dostosowane do ich potrzeb. Biblioteka oraz czytelnia posiada zaawansowany sprzęt umożliwiających korzystanie z ich zasobów przez studentów niewidomych lub słabowidzących. Do dyspozycji studentów pozostają elektroniczne lupy powiększające, dyktafony, phonaki itp.

5.5.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA pozytywnie ocenili pracę sekretariatu ds. studenckich. Nie mają oni problemu z załatwieniem spraw administracyjnych. Ze względu na sprawność działania sekretariatu, nie tworzą się przed nim kolejki oczekujących. Ponadto studenci potwierdzili, że mają bezpośredni dostęp do Dziekana i Menadżera Kierunku również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć. Studenci wyrazili swoją pozytywną ocenę dla pracy Menadżera, który pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych sprawach studentów.

Program kształcenia oraz procedury dotyczące toku studiów zostały opublikowane na

platformie Extranet, w taki sposób, że każdy student może się z nimi swobodnie zapoznać. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że nie mają problemów z odnalezieniem programu kształcenia oraz innych zarządzeń lub regulaminów, a opublikowane dokumenty są aktualne.

3. Uzasadnienie

Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów. Nauczyciele akademicki są dostępni dla studentów. System przyznawania świadczeń pomocy materialnej wymaga korekty w zakresie zasad przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów. Uczelnia znacząco wspiera również rozwój studenckiego ruchu naukowego, nawet pomimo tego, że prowadzi kierunek studiów o profilu praktycznym.

Uczelnia w odpowiednim zakresie stwarza studentom warunki do ich udziału w programie wymian Erasmus+. Podejmuje ona szereg działań, mających na celu zachęcanie studentów do udziału w wymianach studenckich, co przynosi efekt w znacznej liczbie studentów wyjeżdżających oraz przyjeżdżających. Oferta możliwości wyjazdów dla studentów ocenianego kierunku studiów spełnia oczekiwania studentów. Studenci wyjeżdżający na program wymian nie odczuwają żadnych problemów z tokiem swoich studiów w kraju.

Studenci ocenianego kierunku studiów odczuwają wyraźne wsparcie ze strony Uczelni w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Uczelnia wprowadziła zinstytucjonalizowane i skuteczne mechanizmy mające zapewnić wsparcie tego rodzaju, które ocenić należy jako wyróżniające.

Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym kompleksowe wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne. Formy wsparcia są ciągle udoskonalane i dostosowywane do bieżących potrzeb studentów. Uczelnia dysponuje infrastrukturą dostosowaną do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Całość inicjatyw i działań podejmowanych przez Uczelnię na tym polu, należy ocenić wyróżniająco.

Uczelnia zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

- 1) Modyfikacja kryteriów przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów w celu poprawy ich przejrzystości.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu: *

6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i na wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów

w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów,
6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – kryterium 6 – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Kanclerz Zarządzeniem nr 21/2013 z dn. 2.12.2013 r. wprowadził w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu System Zarządzania Jakością (SZJ), co zostało potwierdzone deklaracją wdrożenia i ciągłego doskonalenia, a także gotowością Naczelnej Kadry Kierowniczej oraz wszystkich pracowników do przestrzegania wymagań Normy PN-EN ISO 9001:2009. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK), wprowadzony w drodze Uchwał Senatu nr 5/2012 i nr 6/2012 z dn. 4.04.2012 r., stał się elementem SZJ. Ponadto przyjęto zasadę, że Polityka Jakości stanowi spójny dokument z Misją i Wizją Uczelni, co oznacza, że obowiązuje jeden dokument. To samo dotyczy celów jakości, które są tożsame z większością celów strategicznych Uczelni. Istotnym dokumentem SZJ jest Księga Jakości (powstała w roku 2013). Księga w celu uzyskania jak najlepszych rezultatów w zakresie satysfakcji Klienta zakłada, że WSB we Wrocławiu dokładać będzie wszelkich starań w zakresie „projektowania zajęć i programów z uwzględnieniem ścieżek rozwoju zawodowego, potrzeb rynku pracy oraz interesariuszy Uczelni.

W sierpniu 2014 r. SZJ w WSB we Wrocławiu został certyfikowany na zgodność z wymaganiami międzynarodowego standardu ISO 9001, a także wytycznymi IWA:2 z 2007 r. Audyt certyfikujący został przeprowadzony przez włoską jednostkę certyfikującą IMQ i objął: realizację usług edukacyjnych na: studiach I i II st., studiach podyplomowych, MBA oraz szkoleniach. SZJ ma charakter holistyczny i uwzględnia wszystkie etapy realizacji procesów edukacyjnych, począwszy od projektowania, poprzez realizację usług i weryfikację efektów kształcenia, aż po wytyczne doskonalące (zgodny z Cyklem Deminga, Plan-Do-Check-Act).

Aktualny skład Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (UZJK) został określony w Uchwale Senatu nr 3/2016 z dn. 24.05.2016 r. (w składzie jest Przedstawiciel Samorządu Studenckiego), natomiast Dziekan Zarządzeniem nr 2/2015 z dn. 8.03.2015r. powołał Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (WZJK), który rozpoczął aktywną działalność od 1.10.2015r. (w składzie nie ma przedstawiciela studentów).

6.1.1.

Procedura PJ11 „Przypisanie i pomiar efektów kształcenia dla przedmiotu” (Załącznik. do Księgi Jakości WSB we Wrocławiu, Biuro Jakości w Opolu, 2013) ma na celu: określenie sposobów przypisania efektów kształcenia (EK) do przedmiotu; tworzenie/aktualizowanie karty przedmiotu z uwzględnieniem EK; weryfikację sposobów osiągnięcia EK na przedmiocie. Zgodnie z nią określenie EK dla nowego przedmiotu (aktualizacja) wygląda następująco: po zatwierdzeniu programów przez Radę Wydziału na nowy rok akademicki Kierownik Zespołu Dydaktycznego (KZD) lub Menedżer Kierunku (MK) wskazuje Dydaktyka do opracowania karty przedmiotu, który ją tworzy, a w szczególności określa EK dla przedmiotu i odwołuje je do efektów kierunkowych, określa sposoby sprawdzenia osiągnięcia efektów kształcenia (dokonuje koniecznych uaktualnień w obszarze treści kształcenia, sformułowania EK, a także sposobów sprawdzania osiągniętych efektów). KZD lub MK ocenia zgodność EK realizowanych w ramach przedmiotu z efektami kierunkowymi oraz sprawdza kartę pod względem formalnym i merytorycznym. Następnie otrzymuje ją Metodyk celem sprawdzenia poprawności sformułowania EK oraz metod weryfikujących ich osiągnięcie, który dokonuje oceny właściwego doboru narzędzi walidacji EK założonych w danym programie

kształcenia. Potem ją zatwierdza lub odsyła celem naniesienia sugerowanych poprawek. Do 5 września karta przedmiotu trafia do właściwego Dziekanatu.

W WSB we Wrocławiu interesariusze zewnętrzni, tj. Rada Biznesu dla kierunku *zarządzanie* (powołana przy Dziekanie od 2015/16; składająca się z przedstawicieli praktyków/biznesu) opiniują programy studiów (przedstawiono protokoły ze spotkań), a Instytut Współpracy z Biznesem (od 2014/15) zajmuje się koordynowaniem i inicjowaniem wspólnych działań z otoczeniem gospodarczym w różnych obszarach (np. przy projektowaniu efektów kształcenia). Wśród głównych kierunków realizacji Polityki Jakości wskazano „stałe doskonalenie oferty edukacyjnej, dostosowane do oczekiwań studentów oraz aktualnych tendencji na rynku pracy”, natomiast wśród zasadniczych celów systemu zapewnienia jakości kształcenia na wskazano m.in. „zgodność założonych efektów kształcenia z oczekiwaniami zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy”. W celu zapewnienia jakości kształcenia założono również podejmowanie działań wspierających dydaktykę przez specjalistów zewnętrznych.

Przedstawiono wymierne rezultaty współpracy zorientowanej na określanie, weryfikację i ocenę efektów kształcenia – w protokołach z posiedzeń zarówno Rady Konsultacyjnej jak i Rady Biznesu wskazane są konkretne przykłady zalecanych do wdrożenia zmian w zakresie organizacji studiów (zmiany w specjalizacjach, nowe specjalizacje, wdrożenie nowego oprogramowania itp.).

Dodatkowo na Radzie Wydziału corocznie prezentowane są wyniki Badania Atrybutów Marki (BAM), prowadzone wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, w ramach którego Uczelnia uzyskuje informacje dotyczące oceny efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach, które są podstawą dla analiz i prognoz dotyczących całokształtu procesów kształcenia. Na podstawie wyników BAM (2015/16) zaproponowano działania doskonalące dotyczące m.in.: oferty programowej (np. wdrożenie nowego sposobu kształcenia na kolejnych kierunkach studiów I st., wprowadzenie kluczowych wskaźników efektywności dla minimum kadrowego), które Uczelnia już zrealizowała.

Za projektowanie programów kształcenia w tym przede wszystkim efektów kształcenia odpowiedzialne są zespoły robocze powoływane *ad hoc*. Proponowane zmiany są opiniowane przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Z relacji członków WZds.JK obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wynika, że przedstawiciele studentów nie są włączani w prace zespołów roboczych, ani nie uczestniczą w pracach WZds.JK. Członkowie Wydziałowego Zespołu stoją na stanowisku, iż wystarczającym mechanizmem kooperacji ze studentami jest dyskusja nad wypracowanymi rozwiązaniami w czasie posiedzeń Rady Wydziału. Uczelnia w czasie wizytacji przedstawiła pisemne opinie samorządu studenckiego akceptujące zmiany wprowadzane do programów kształcenia. Natomiast ich treść ograniczyła się tylko do akceptacji przedłożonego projektu, bez odniesienia się do wprowadzanych zmian.

6.1.2.

Zgodnie z Procedurą PJ11 monitorowanie uzyskiwania EK w czasie realizacji zajęć przebiega następująco: Dydaktyk zapoznaje studentów z kartą przedmiotu na pierwszych zajęciach w semestrze; realizuje treści programowe zawarte w karcie przedmiotu; zbiera dokumentację potwierdzającą osiągnięcie poszczególnych EK. KZD lub MK dokonuje hospitacji wybranych zajęć celem sprawdzenia realizacji założonych EK dla przedmiotu.

WZJK ocenia jakość kształcenia na wszystkich kierunkach studiów, m.in.: ocenia zgodność EK realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów z efektami kierunkowymi, właściwy dobór narzędzi walidacji EK założonych w danym programie kształcenia, analizuje zrealizowane EK w ramach praktyk studenckich, ocenia zgodność założonych EK z oczekiwaniami zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy, analizuje rozkłady ocen z zaliczeń i egzaminów, dokonuje przeglądów jakości prac dyplomowych i prawidłowości stosowania zasad ich oceniania, analizuje efektywność kończenia studiów, skalę odsiewu i jego przyczyny, regularnie raportując Dziekanowi oraz UZJK stan bieżący, a także rekomendacje działań doskonalących.

WZJK dokonał (2015/16) analiz m.in. w zakresie: kart przedmiotu pod kątem oceny stopnia osiągania założonych efektów kształcenia, prac semestralnych, rozkładu ocen i analiz ocen odbiegających od rozkładu normalnego (np. przedmioty ściśle - pojawiają się tam statystycznie niższe oceny), procesu dyplomowania (ocena promotora, ocena recenzenta, ocena losowo wybranych prac dyplomowych) i zaproponował np., że: w kolejnym badaniu stopień osiągania EK w proces dyplomowania będzie również weryfikowany trzyetapowo i dodatkowo poprzez obronę pracy

dypłomowej i egzamin dypłomowy przed komisją; zalecił zwiększenie liczby prac semestralnych polegających na pracy grupowej i/lub projektowej, które w największej mierze kształtują wśród studentów umiejętności oraz kompetencje społeczne („Raport UZJK z przeglądu protokołów WZJK, 2016”).

Przedstawiciele studentów nie uczestniczą w pracach nad przygotowaniem corocznego przeglądu programu kształcenia, jak również nie są zaangażowani w cykliczny przegląd dokumentacji poszczególnych kursów. Ogół studentów nie ma możliwości wyrażenia swojej opinii w przedmiocie stopnia osiągania przez nich zakładanych efektów kształcenia na poszczególnych kursach, ponieważ ankieta oceny zajęć dydaktycznych nie zawiera odpowiedniego pytania w tym przedmiocie.

6.1.3.

Zgodnie z Procedurą PJ11 weryfikacja EK przebiega następująco: w każdym semestrze WZJK: na początku sprawdza czy wdrożone zostały ustalenia zawarte w poprzednich protokołach z oceny prac zespołu, a na koniec losowo na każdym z kierunków, wybiera przedmioty i Dydaktyków, którzy będą poddani sprawdzeniu ze względu na zrealizowane EK. WZJK informuje MK o dokonanych wyborze i prosi wylosowanych Dydaktyków o przedłożenie dokumentacji dla wskazanych zajęć. Na koniec każdego semestru MK i KZD przedkładają do WKJK sprawozdania z hospitacji zajęć dydaktycznych, a WZJK dokonuje oceny przedłożonych dokumentów i sporządza: wykaz skontrolowanych prac okresowych oraz zaliczeniowych wraz z oceną dla każdego wytypowanego przedmiotu i Dydaktyka, wykaz skontrolowanych prac dypłomowych wraz z oceną zgodności tych prac z Zarządzeniem Dziekana, statystyki sesji, uwagi do przedłożonych sprawozdań z hospitacji zajęć dydaktycznych za miniony semestr oraz wyniki studenckiej oceny kadry dydaktycznej. Dla każdego skontrolowanego przedmiotu/dydaktyka WZJK ocenia realizację EK oraz wskazuje elementy, które wymagają poprawy (udoskonalenia muszą zostać wdrożone najpóźniej do końca następnego semestru). WZJK sporządza protokół z kontroli semestralnej na kierunku i przedkłada go Dziekanowi oraz SKJK w celu zatwierdzenia. SZJK sporządza raport dotyczący jakości kształcenia na Uczelni za dany rok akademicki i przedkłada go do zatwierdzenia Rektorowi i Senatowi

WZJK dokonał (2015/16) analiz m.in. w zakresie: kart przedmiotów w części definiującej weryfikację osiągania zakładanych EK, protokołów pohospitacyjnych, jakości prac semestralnych i prawidłowości stosowania zasad ich oceniania, jakości prac dypłomowych na studiach I i II stopnia, statystyk studenckich/diekanatowych, oceny kadry dydaktycznej dokonywanej przez studentów, procesu zapobiegania plagiatom i ich wykrywania. Zespół zarekomendował np. porównywanie tych samych przedmiotów prowadzonych przez tych samych dydaktyków w czasie np. semestr letni do letniego, semestr zimowy do zimowego („Raport z prac WZJK na WFiZ WSB we Wrocławiu, 2016”).

Swoje uwagi w przedmiocie zasad oceniania studenci mogą zgłaszać do Menadżera Kierunku. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniający byli świadomi wprowadzonych przez Uczelnię zasad przeciwdziałania plagiatom.

6.1.4.

Konwent WSB we Wrocławiu w Uchwale nr 90/2015 z dn. 30.06.2015 r. określił zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się. Regulamin umożliwia identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. Wnioskodawca składa wniosek wraz z dokumentacją pozwalającą ocenić nabyte w drodze uczenia się wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, a weryfikację przeprowadzają odpowiednie wydziałowe komisje powoływane przez Dziekana. Do tej pory nie otrzymano jeszcze żadnego wniosku w tej sprawie.

6.1.5.

Badania losów absolwentów są realizowane w WSB zarówno na szczeblu holdingu przez Centrum Badań i Analiz w Poznaniu m.in. w Badaniach Atrybutów Marki jak i przez Biuro Karier w WSB we Wrocławiu, które corocznie, począwszy od 2010 r., wykonuje taką analizę. Technika wykorzystywaną w badaniu przez Biuro Karier jest sondaż oparty na ankiecie elektronicznej (system EPAK). Zgodnie z przyjętą metodologią atrybuty marki są cechami jakościowymi. Badanie odbywa się raz w roku i obejmuje 2 obszary: *Przyjazność* – dobra organizacja studiów i obsługi administracyjnej oraz przyjazne podejście i *Praktyczność* – dopasowanie kształcenia do wymagań

pracodawców i rynku pracy. W ramach każdej edycji badania określany jest zestaw projektów badawczych realizowanych w danym roku. Obejmuje następujące grupy interesariuszy WSB: studenci i słuchacze oraz absolwenci (I, II st., studiów podyplomowych i MBA), pracownicy administracyjni i dydaktyczni, pracodawcy współpracujący i niewspółpracujący z WSB.

W roku 2016 badaniu poddano 1972 absolwentów I i II stopnia studiów WSB we Wrocławiu. Badania przeprowadzane są po pół roku od zakończenia studiów i dotyczą w zakresie losów absolwentów m.in. kontynuowania nauki, prowadzenia działalności gospodarczej lub podjęcia prac, poszukiwania pracy i jego skuteczności czy też okresu czasu niezbędnego do poszukania pracy. Obecnie stosowana ankieta nie zawiera pytań odnoszących się do kierunkowych efektów kształcenia pozwala jedynie na dodanie własnych ocen i opinii w ramach pytań otwartych. Wyniki analiz są możliwe do przeanalizowania dla poszczególnych kierunków studiów.

Przeprowadzone w tym zakresie analizy wykazały, że: pracodawcy poszukują absolwentów o praktycznych umiejętnościach i kompetencjach, a realizowane badania dają odpowiedź odnośnie przydatności na rynku pracy osiągniętych efektów kształcenia. Natomiast Raport z badania losów zawodowych absolwentów WSB we Wrocławiu. II stopnia 6 m-cy po obronie pracy dyplomowej. Rocznik 2014. zawiera odpowiedź na pytanie: jaką decyzję podjęliby mając ponowną możliwość wyboru? Przeważająca grupa respondentów (43%) wybrała odpowiedź „tę samą uczelnię i kierunek” (tak odpowiedziało najwięcej respondentów z WFiZ). Wyniki BAM (2015/16, WSB Wrocław, zarządzanie, I i II st.) pokazują ogólną ocen kierunku (I st.: satysfakcja 4,21; rekomendacja 97,43%; II st.: satysfakcja 3,97; rekomendacja 90,29%).

Po zaprezentowaniu wyników badań na szczelbu Wydziału menadżer kierunku zobowiązany jest do ustosunkowania się do wyników badania oraz przygotowania propozycji działań doskonalących. Władze Wydziału następnie zatwierdzają propozycje działań doskonalących. Kolejne Badanie Atrybutów Marki uwzględnia weryfikację realizacji wdrożenia działań doskonalących.

6.1.6.

WFiZ dba o dobór i doskonalenie kadry naukowo-dydaktycznej oraz administracyjnej (co potwierdzają: dyplomy, certyfikaty, zaświadczenia, CV, itd.), m.in. poprzez: prawidłową obsadę osobową kierunków studiów, okresową ocenę kadry, procedurę hospitacji („Sprawozdania z hospitacji zajęć dydaktycznych w 2016 r.”) oraz podnoszenie jej kwalifikacji. Kadra dydaktyczna podlega co semestr także ocenie w formie studenckich badań ankietowych.

W WSB we Wrocławiu została funkcjonuje Komisja ds. oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych na umowę o pracę na WFiZ w WSB we Wrocławiu, która działa na podstawie Zarządzenia Rektora nr 7/2015 z dn. 10.03.2015 r. Ocena okresowa zawarta w analizowanym raporcie dotycząca lat kalendarzowych 2013-2014 została dokonana na podstawie Regulaminu Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich. Analizę i ocenę dorobku dokonano w odniesieniu do 105 osób (35 pracowników samodzielnych, 50 adiunktów, 15 asystentów, 5 wykładowców). Przy ocenie przyjęto odrębne przedziały punktów dla pracowników samodzielnych

i niesamodzielnych. We wspomnianym raporcie Komisja nie uwzględniała punktów za oceny studentów, ponieważ dotyczyły one tylko niektórych pracowników. Natomiast nowa ankieta elektroniczna wprowadzona na początku roku 2016/17 będzie obejmowała wszystkich pracowników prowadzących zajęcia w danym semestrze.

Ponadto w r.a. 2015/16 przeprowadzono również wśród pracowników zarówno prowadzących zajęcia, jak i administracyjnych badanie BAM, które wykazało że: weryfikacja i ocena kadry zapewnia utrzymanie jej wysokiego poziomu, ale należy poprawić system wzrostu efektów badań naukowych i uzyskiwania stopni naukowych, system szkoleń powinien obejmować także zaznajomienie kadry ze stroną techniczną procesu dydaktycznego – procedura prowadzenia kart przedmiotów, metody oceny EK, należy usprawnić system łączności między pracownikami Uczelni (np. obligatoryjne stosowanie służbowego adresu e-mail).

Na podstawie wyników BAM (2015/16) zaproponowano działania doskonalące dot. m.in.: wykładowców (np. przegląd manuali przedmiotowych i wsparcie MK przy wdrażaniu w poszczególnych zespołach dydaktycznych, szkolenia i większe wykorzystanie platformy Moodle), które Uczelnia już zrealizowała.

6.1.7.

Kadra dydaktyczna podlega co semestr ocenie w formie studenckich badań ankietowych, których wyniki przekazywane są za pośrednictwem m.in. Dziekana i MK do każdego pracownika, co umożliwia dyskusję i doskonalenie warsztatu dydaktycznego. Wyniki badań za ostatni rok akademicki wskazują na to, iż w opinii studentów kadra jest właściwie dobierana ze względu na posiadane kwalifikacje i kompetencje („Analiza badania ankietowego – zarządzanie, 2015/16” - średnia ocena powyżej db., ale: przeprowadzono rozmowy z wykładowcami, powiązane z powtarzającymi się negatywnymi uwagami studentów; w 2016/17 zaplanowano hospitację na podstawie niskich ocen, ale jest to mała próba, więc wymaga weryfikacji w kolejnym badaniu; wskazano również osoby, z którymi WFiZ nie podejmie dalszej współpracy).

Studenci mają możliwości oceny wszystkich zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich, w których brali udział. Formularz ankiety ponadto zawiera miejsce przeznaczone na swobodną wypowiedź studenta. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili jednak, że nie otrzymują ich zdaniem wystarczającej informacji zwrotnej z przeprowadzonego badania, a przez to nie widzą oni potrzeby wypełniania ankiet. Samorząd studencki nie posiada dostępu do wyników ankiet.

6.1.8.

W roku 2015/16 WZJK dokonał przeglądu bazy dydaktycznej (sal wykładowych, ćwiczeniowych, lektoratowych, laboratoryjnych, biblioteki, stref studenta), stwierdził wysoki poziom komfortu studiowania i dostępu do wszystkich elementów bazy oraz przystosowanie Uczelni pod względem infrastruktury dla osób niepełnosprawnych, a także pozytywnie ocenił dostęp do baz naukowych, w tym z zakresu nauk ekonomicznych i humanistycznych, w których można znaleźć specjalistyczne artykuły w jęz. angielskim, ale zarekomendował poszerzenie książkowych pozycji anglojęzycznej w bibliotece stacjonarnej. Analizy wykazały ponadto, że: dostępność kontaktów studentów z Dziekanem, Prodziekanami i Dziekanatem jest prawidłowa, a merytoryczne, organizacyjne i materialne środki wsparcia dla studentów są odpowiednie.

Na podstawie wyników BAM (2015/16) zaproponowano działania doskonalące w tym obszarze, dotyczące m.in.: obsługi finansowej (np. wprowadzenie przewodnika po promocjach), obsługi stypendialnej (np. modyfikacja kryteriów przyznawania stypendium), biblioteki (np. zakupy e-booków), Biura Karier (np. uruchomienie stoisk informacyjnych), infrastruktury (np. odpowiednio wyposażony pokój dla matek z dzieckiem i miejsce zabaw dla dzieci w Biurze Rekrutacji), które Uczelnia już zrealizowała.

Uczelnia prowadzi wśród studentów badanie ankietowe oceny infrastruktury Uczelni, w tym funkcjonowania biblioteki oraz ocenę funkcjonowania jednostek administracyjnych.

6.1.9.

Wdrożony na Uczelni Systemem Zarządzania Jakością (wg normy PN-EN 9001-2009) określa zasady pozyskiwania, gromadzenia, analizowania, dokumentowania i archiwizowania danych dotyczących działań w zakresie zapewnienia jakości kształcenia. W roku 2015/16 przeprowadzono w tym zakresie następujące analizy i działania: UZJK (Raport z 20.04.2016) dokonał przeglądu protokołów WZJK (oceniono: zakres przeprowadzonych przez WZJK prac oraz ich zgodność z procedurą PJ11; liczbę i wykazy dokumentów, które były przedmiotem analizy poszczególnych kierunków studiów; liczbę i nazwiska dydaktyków, poddanych hospitacjom; wyniki audytów wewnętrznych (raporty) innych procesów i procedur nadzorowanych w ramach SZJ; raporty z BAM) i opracował zalecenia dla WZJK; audytorzy wewnętrzni (pracownicy WSB) przeprowadzili audyty wewnętrzne, których efektem są raporty i rekomendacje działań doskonalących. Ponadto Jednostka zewnętrzna IMQ przeprowadziła audyt certyfikujący SZJ w WSB, zakończony wynikiem pozytywnym.

Powyższe analizy wykazały, że pozyskiwanie, gromadzenie, analizowanie, dokumentowanie, archiwizowanie danych dotyczących działań zapewnienia jakości kształcenia zostało sprecyzowane, zdefiniowane, udokumentowane i jest w pełni realizowane. Ponadto przedstawiono opracowane w 2016 r. jednolite wzory szczegółowych raportów WZJK oraz protokołu semestralnego WZJK (zawiera informacje o tym, co zostało wdrożone w stosunku do poprzedniego semestru i w jakim obszarze należy dokonać zmian).

6.1.10.

Analizy dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach, przeprowadzone przez Biuro Jakości, obejmujące: informacje publikowane w systemie Intranet, Extranet oraz na platformie Moodle, protokoły WZJK (zawierają szczegółowe oceny wyników procesu kształcenia) oraz Rady Biznesu, wykazały, że: zarówno interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicki, pracownicy administracji, studenci), jak i zewnętrzni (pracodawcy, kandydaci) posiadają odpowiedni dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia oraz do wniosków z wyników BAM. Ponadto WSB dysponuje szczegółowym Informatorem w formie on-line i papierowej, a wszelkie niezbędne informacje można uzyskać także on-line, telefonicznie lub osobiście w siedzibie Uczelni (Dziekanat, Biuro Karier).

Na podstawie wyników BAM (2015/16) zaproponowano działania doskonalące dot. m.in.: platformy Moodle (np. szkolenia dla wykładowców i studentów), Extranetu (np. powołanie opiekuna oraz stały monitoring treści), organizacji studiów (np. ustalenie zasad zastępstw i trybu odwoływania/przekładania zajęć), dziekanatu (np. zwiększenie liczby osób obsługujących w momentach spiętrzenia prac), które Uczelnia już zrealizowała.

6.2.

Ocena skuteczności działań podejmowanych w ramach WSZJK jest integralną częścią systemu. Wydział w realizuje działania zgodnie z wytycznymi systemów zapewnienia jakości, w tym zgodnie z cyklem Deminga: Plan-Do-Check-Act, który ze swej istoty narzuca działania doskonalące i pomiar ich efektów. Przejawy stosowania takiego podejścia można zauważyć w niemal wszystkich elementach WSZJK. Uczelnia i Wydział posiadają rozbudowaną analitykę związaną z procesem kształcenia, która umożliwia zidentyfikowanie problemów, podjęcie działań doskonalących oraz ocenę skuteczności tych działań. Źródłem informacji do oceny skuteczności WSZJK są m.in.: protokoły Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia we Wrocławiu, raporty z Badań Atrybutów Marki, raporty z auditów wewnętrznych oraz raport z auditu certyfikującego. Oceną skuteczności działań są objęte m.in. takie obszary jak: projektowanie efektów kształcenia, monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia, wykorzystanie wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów, ocena jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, wykorzystanie wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów, ocena zasobów materialnych itp.

Podkreślić również należy, że WSB we Wrocławiu posiada certyfikowany system zarządzania jakością na zgodność z ISO 9001:2008, w związku z czym wszystkie procesy dydaktyczne, w tym zapewnienie jakości kształcenia, jak również administracyjne podlegają corocznym audytom wewnętrznym realizowanym przez uprawnionych auditorów / pracowników WSB, jak również audytom zewnętrznym jednostki certyfikującej IMQ. Na podstawie wyników auditów wdrażane są działania doskonalące.

3. Uzasadnienie

W 2012r. w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu wprowadzono Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK), który aktualnie stanowi element Systemu Zarządzania Jakością (SZJ), wprowadzonego w 2013r. (w 2014r. certyfikowanego na zgodność z wymaganiami międzynarodowego standardu ISO 9001).

WFiZ wdrożył WSZJK, który umożliwia monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym ocenę stopnia realizacji zakładanych EK i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie. W projektowaniu EK i ich zmian biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, stopień osiągnięcia zakładanych EK jest monitorowany na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Jednostka weryfikuje osiągane przez studentów EK na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, oraz stosuje metody mające na celu zapobieganie plagiatom i ich wykrywanie. Konwent WSB opracował Regulamin potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów (2015).

Jednostka wykorzystuje wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich EK, a wnioski z oceny nauczycieli akademickich

dokonywanej przez studentów do oceny jakości kadry naukowo-dydaktycznej. WFiZ prowadzi politykę kadrową (ankiety, hospitacje, ocena okresowa) dotyczącą kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Wydział monitoruje jakość zasobów materialnych, w tym infrastrukturę dydaktyczną i naukową oraz środki wsparcia dla studentów, a także dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach. Ponadto gromadzi, analizuje i dokumentuje działania dotyczące zapewniania jakości kształcenia.

Wydział prowadzi systematyczną ocenę skuteczności WSZJK.

4. Zalecenia

Podjęmowanie działań w kierunku szerszego włączenia przedstawicieli studentów w prace związane z WSZJK.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Przedstawiona dokumentacja kierunku *zarządzanie* oraz przeprowadzone rozmowy i spotkania podczas wizytacji potwierdziły trafność przedstawionych przez Wydział elementów analizy SWOT.

Do silnych stron Wydział zalicza wypracowane mechanizmy związane z modyfikacją programów kształcenia w kontekście potrzeb rynku pracy. Modyfikacji takiej dokonuje się przy czynnym udziale przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, w szczególności regionalnego biznesu. Konsultacje nad programem studiów na kierunku przekładają się również na szeroką, dopasowaną do rynku ofertę specjalności, zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Ofertę kształcenia Wydział zalicza również do swoich silnych stron. Siłą stroną, potwierdzoną podczas wizytacji jest również duże doświadczenie praktyczne oraz specjalizacje biznesowe oraz chęć dzielenia się wiedzą ze studentami osób, które prowadzą zajęcia na kierunku *zarządzanie*.

Do słabych stron Wydziału zalicza infrastrukturę informatyczną oraz małe zaangażowanie studentów w działania pozaedukacyjne (wymiana międzynarodowa, inicjatywy przedsiębiorczości). Powyższe słabe strony mają również swoje potwierdzenie w przeprowadzonej wizytacji i rozmowach. W zakresie infrastruktury informatycznej Wydział podejmuje działania mają celu jej rozwój. W zakresie zaangażowania studentów należałoby również wliczyć do słabszych stron ich niskie zaangażowanie w WSZJK.

Podsumowując samoocena Wydziału przedstawiona w analizie SWOT jest sporządzona rzetelnie i jest zgodna ze stanem faktycznym.

Dobre praktyki

Do dobrych praktyk stosowanych od wielu lat przez Uczelnię można zaliczyć Badania Atrybutów Marki (BAM). Jest to system pomiarowy cech jakościowych usług edukacyjnych, obejmujący 2 obszary: Przyjazność (dobra organizacja studiów i obsługa administracyjna oraz przyjazne podejście) i Praktyczność (dopasowanie kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy) oraz szeroki krąg interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych WSB: studenci i słuchacze oraz absolwenci (I, II st., studiów podyplomowych i MBA), pracownicy administracyjni i dydaktyczni, pracodawcy współpracujący i niewspółpracujący z WSB. Na podstawie jego wyników wprowadzono innowacyjne działania naprawcze, np. w zakresie infrastruktury, tj. odpowiednio wyposażony pokój dla matek z dzieckiem i miejsce zabaw dla dzieci w Biurze Rekrutacji. BAM jest przykładem skutecznego narzędzia, które wspomaga doskonalenie procesu kształcenia, przekładające się w konsekwencji na systematyczne doskonalenia jakości.